

Šiame numery

BALTISKOSIOS STUDIJOS UŽSIENY IR VILNIUS.
VISAS GYVENIMAS ŽURNALISTIKAI — KUN. J. PRUNSKIO SUKAKČIŲ PARASTĖS.
NAUJŲ ENERGIJOS ŠALTINIŲ BEIEŠKANT.
SUTELKTIŲ MŪSŲ DAILININKŲ PARODA.
LICNĖS SUTEMOS POEZIJĄ.
ISTRAUKA IS PREMIJUOTOJO ALOYZO BARONO ROMANO.
POKALBIS SU "ANTRO KADMO" UZVAIZDU ALGIRDU TITU ANTANAIČIU.
ST. BARZDUKO PARUOSTAS VEIKALAS.
NAUJI LEIDINIAI.
KULTURINĖ KRONIKA.
FILMŲ ĮVAIRUMAI.
MOTERŲ GYVENIMAS.

Kertinė paraštė

Baltiškos studijos užsienyje ir Vilnius

Apie pustrėčio mėnesio pėmai išbuvo Vilniuje. Gyvenom ant kalno, kurio papėdėj Neris daro vingį ir nuo kurio matyti Vilniaus panorama. Gražioji Čiurlionio gatvė, studentų bendrabuty iš keturių kambarių, skirtų svečiams iš užsienio, dviejuose gyvena mūsų šeima. Kituose dviejuose kambariuose gyventojai keitėsi — ekonomijos profesorius iš Kazachstano, sportininkų grupė iš rytų Vokietijos, profesorius iš Čekoslovakijos, kuris Vilniuje jau nebe pirmą kartą.

Mes, užsieniečiai, vieni su kiais pasisveikindavom, vieni kitiems nusisveikindavom. Kartais susitikdavom virtuvėje, kitąsyk prie dušo, kuriuo visi naudojome.

Atvyko nauja užsienietė. Atėjo ji manęs pažinti. Rusiškai nemoku, tai mėginau sužinoti, ar nesuskalbūtem kitom kalbom. Pasirodė, ji mokanti angliskai, Prabilusios angliskai, abi nustebom — aišku, kad abi iš Amerikos. Ji tada norėjo žinoti, kur čia nusipirkt valgt.

Pasikvietėm užkasti pas save.

Theresa ruošia doktoratą New Yorke, Columbia universitete. Disertacijos tema — Lietuvos statusas. Į Rusiją, Ukrainą ir į Vilnių ji atvykus rinkti medžiagos. Medžiagos randanti daug. Amerikoje Lietuvos statusas dar terra incognita, tačiau Sovietų Sąjungoj daug kas ta tema domisi.

Užsiminiau jai, kad yra tarptautinė mokslinė organizacija, kuri studijuoja Lietuvą liečiančius klausimus. Gal jai būtų vertinga su ta draugija susipažinti? Galėtų ir straipsnį iš savo studijų paskelbti jos žurnale.

"Aš jau priklausau panašiai tarptautinei mokslinei organizacijai, Association for the Advancement of Baltic Studies", atsakė. Nustebau. Nemaniau, kad Vilniuje išgarsiu minint AABS. Pati ne kartą mėginau iš JAV siųsti AABS leidinį į Vilnių — ir tai žmonėms, kurie "tarybiniai" tvirtina. Bet jie mano siųstų žurnalo nu-

merių ne karto negavo. Buvau girdėjęs, kad užsieniečiai gali Lietuvoje užsienietiškos spaudos gauti, tad paprašau, kad man būtų išsiųsti AABS leidinį, pasiųstų ten AABS leidinį. Bet ir šie numeriai dingo be žinios.

Kad amerikietė apie AABS žinojo, nebuvo, iš tikrųjų, joks stebuklas. Ne Sov. Sąjungoj ji apie tai sužinojo, o JAV savo profesionalių interesų dėka. Amerikiečiai, kanadiečiai ir t. t., kurie domisi Baltijū, iš karto atranda AABS. Tai rimto lygio profesinė organizacija. Nuo kitų panašių, ji skiriasi tik žmoniškais, kurie ją palaiko. Paprastai į profesines organizacijas stoji žmonės profesionaliais sumetimais. AABS suorganizavo ir jos stiprėjimui rūpinasi lietuviai, latviai ir estai — išsiviečiai su misija. Užtat AABS narių sąrašuose yra daug žmonių, kurie su baltistika net neturi profesinio ryšio: mokslininkai, tautosojai, gydytojai, muzikai, inžinieriai, romanistikų kalbų mokytojai ir profesoriai, trumpai tariant, mūsų švietusomenė, kuri rimtai nori palaikyti Lietuvą mokslo žmonių dėmesio centre bei patys su malonumu skaito gerai pagrįstus, kompetentingai parašytus straipsnius apie Lietuvą, Latviją ir Estiją. Malonu, pagaliau, kartais ir šiaip kokiame labiau išprususiam kaimynui Journal of Baltic Studies į rankas paduoti. Vienas Ydles profesorius jau pats pasiteirauja, ar dar naujas numeris nepasirodė. Jis iš savo asmeniško stebėjimų buvo susidūręs išpušį, kad lietuviai JAV "milijonai". Journal of Baltic Studies pasiskaitė, kad per antrąjį pas. karą i Vakarus pasitraukusius lietuvius, latvius ir estus kartu suėjus nesulipdytum vieno didesnio JAV miesto. O kiek kultūrinės veiklos Kiek knygų išleista! Tu profesorius akyse, kuris žmonių vertę sveria ne kiekybės, bet kokybės svarstyklėse, mūsų vertę išryškėjo, kaip dar niekad.

Reikia pakartotinai pabrėžti (nes mūsųose tai neįprasta), kad AABS nėra organizacija pabaltiečiams, kaip pvz. pabaltiečių mokytojų organizacija, ar neseniai sukurta lietuvių, latvių ir estų politinės veiklos vienetą. AABS yra tarptautinė organizacija. Žmogaus kilmė čia nesvarbu. Jau dabar apie pusę AABS narių nėra pabaltiečiai. Laikui bėgant, nepabaltiečių procentas turėtų dar didėti. Jau dabar AABS suvažiavimose paskaitas skaito visokių tautybių profesionalai iš kelių kontinentų. Patys suvažiavimai, kurie iki šiol yra vykę JAV ir Kanadoj, jau šiemet, be JAV, įvyks birželio mėn. Švedijoj, o vėliau vasarą ir Vak. Vokietijoj.

Zinant kokie riboti ištekliai, AABS veikia stebina. Tačiau tai tik dar vienas gyvas įrodymas pabaltiečių aukšto kokybės. Šių metų pradžioje Draugo "Kertinė paraštė" buvo linkėjimas mums veikti kultūros srityje. Buvo paminėta ir AABS, ir buvo siūlyta mumsiškams daugiau šia organizacija susidomėti. Tas dėmesys iš tikrųjų labai reikalingas. Iki šiol narių skaičiumi lietuviai organizacijoj buvo negausiausi.

Visas gyvenimas žurnalistikai

Kun. Juozo Prunskio sukakčių paraštėse

V. BAGDANAVICIUS, MIC

Kun. Dr. Juozui Prunskui pasitraukiant iš Draugo redakcijos pareigų, sulaukus pensijos amžiaus, nors pasiekiant artimųjų jo bendradarbių eilese, yra verta sustoti prie jo įnašo tiek Draugui, tiek apskritai lietuviškai laikraštijai.

XX Amžiaus žmogus

Draugo redaktorium kun. Prunskis išbuvo 25 metus ir šio laikraščio formai ir vaidmeniui turėjo lemiančios reikšmės. Tačiau savo vardą lietuviškoje visuomenėje Prunskis buvo susidaręs jau Lietuvoje, pradėdamas redaguoti XX Amžių ir tame vaidmenyje išbūdamas 4 metus.

XX Amžius lietuviškoje laikraštijoje yra labai ryški apraška. Ši laikraštį būtų galima vertinti ir kaip savitą politinį bei kultūrinį sąjūdį, bet mūsų atveju tenka pažvelgti į jį kaip į žurnalistinį — dienraštinį sąjūdį. Lietuva, pradėjusi atbusti iš I pasaulinio karo skurdo, šiame laikraštėje išgyveno pirmą plataus masto ryškinimą. Laikraštis visu veidu atsiskyrė į konkretų žmogų. Ir šiame posūkyje ne tiek mokymui, kiek pačiam skaitytojui kun. Prunskis suvaidino vadovaujantį vaidmenį. Jo žmogiskai įdomūs reportažai buvo ano meto visuomenės tikras pasigėdijimas, kuriame retai kas galėjo likti abejingas.

Žmonių laikraštiniškumas

Mums šiandien, esant amerikietiško dienraščio įtakoje, kuri ne kartą yra nuėjusi per toli savo dėmesiu asmeniui ir nuotykiui, tokiu būdu pasidarydama sensacijų gaudytoja, atrodo, kad šitoks laikraštis suprantamas yra tik toks ir tegalimas. Tačiau, norint suprasti Prunskio žurnalistinio perversmo stigmą, reikia pasisvalgyti, kad ir po komunistinių Lietuvos laikraštis. Mat, juose nėra asmeniškumų t. y. su-

asmeniui susijusių įvykių. Ten nerasime kas kokį asmeninį išgyvenimą viena ar kita proga turėjo; kas su kuo apsisvedė; ar kas kur ekskursavo ar atostogavo. Jei ten kartais pasitaiko asmeniškumų, tai jie yra tik kaip partijos linijos iliustracija.

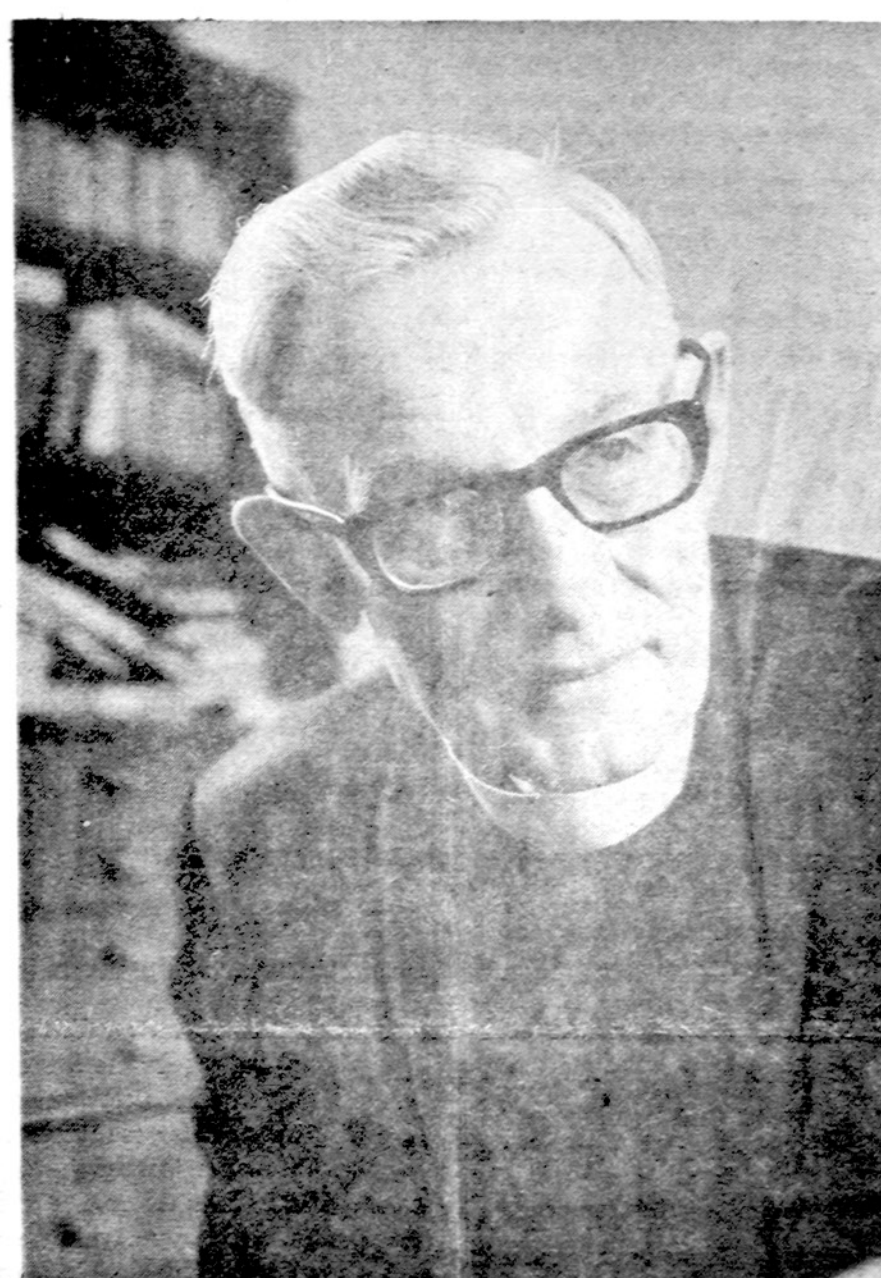
Prunskis mielai lanko įvairius susirinkimus ir atskirus žmones. Jis, jei gali, nelenkia koncertų ir parengimų. Tai labai derinasi su jo žurnalizmo pobūdžiu. Tačiau susirinkimuose jis paprastai ligi galo nepasilieka. Niekas jo nesudomina taip giliai, kad jis prie to ir pasiliktų. Jo bendradarbiai žino, kad ne kartą Prunskis, įpusėjęs kokiam susirinkimui, priėjęs prie savo kolegų, prašo pažymėti, kas dar tame susirinkime atsitiks, o jis pats jau prasišalina.

Niekas jo nesudomina taip giliai, kad jis prarastų savo laisvę. Jis nugarbia paviršeliu nuo kiekvieno įvykio, nesirūpindamas nei lėkščių plovimu, nei salės sutvarkymu. Žinoma, ir laikas bei sveikata ne viską leidžia aprepti.

Tai sakydami, nenorime Prunskui daryti kokio priekaišto, tik jį pilniau suprasti. Jeigu mes jį suprantame kaip reporterį, tai Prunskis tokiu yra labai aukštame laipsnyje. Jį gyvenimas domina labai plačiai; tačiau negalima iš jo norėti, kad jis kurioje nors srityje ar vietoje pasiliktų ir tuo būdu, žurnalistišku požiūriu, susiaurėtų.

Laikraščio paskirties klausimas

Apie 1955 m. Draugo bendradarbių klube buvo labai gyvai diskutuojamas klausimas, kokia yra laikraščio paskirtis. Kun. St. Yla, sakydamas pamokslą vienos Bendradarbių šventės proga, kelė mintį, kad laikraštis turi formuoti visuomenę. Tai reikiška, kad jis turi tam tikras tiesas įtaigoti sa-

Kun. Juozas Prunskis

Nuotrauka Algimanto Kežio, S. J.

vo skaitytojams ir tuo būdu visuomenę auklėti. Kun. Prunskui šitoks žurnalizmo supratimas buvo nepriimtinas. Jis gynė pažiūrą, kad laikraščio, ypač dienraščio, pareiga visų pirma yra informuoti. Po labai gyvų diskusijų anuo metu buvo pasiūlytas kompromisas, ir Prunskis nusileido, jog laikraštis turi formuoti per informaciją. Kompromisas, kaip mat, pareigą visų pirma yra informuoti ir mectenatų tarp su savo tūkstančių dolerių.

Pradėdamas leisti enciklopediją, buvo šalia entuziazmo ir gana pesimistinių balsų. Prunskio stiprus išėjimas už enciklopediją buvo labai reikšminga pagalba Kapočių pirmuose jo veiklos metuose. Enciklopedijoj jis redagavo žurnalistinį skyrį.

Pagaliau prie jo darbų reikia priskirti tuos 8000 straipsnių, kuriuos jis Draugui per šį laikotarpį yra parašęs. Jie, informuodami dienraščio visuomenę įvairiais klausimais, vis dėlto junta mai jį formavo.

Jo yra išėjusios apie 25 knygos ir brošiūros. Jis penketą metų redagavo anglų kalba žurnalą "The Marian". Šiuo metu jis redaguoja mėnesinį religinį laikraštį "Laivas".

Prunskio žinių agentūra Prunskis nėra visuomenininkas paprasta to žodžio prasme. Jis yra laikraštiniškasis, kuris nėra palenkiamas jokiai visuomeninei linijai. Kai pokalbyje išskyla klausimas, kuriai mūsų ideologinei ar politinei galvosenai Prunskis priklauso, tai nei viena iš jų Prunskio nesisavina. Jis eis su tais, kurie tarnaus lietuvių bei katalikų. Savo visą laiką norėdamas skirti spaudai, jis ir organi-

zacinį veikimą nesumobilizuoja.

Kai sakome, kad Prunskis yra nesumobilizuojamas, tai tuo nenorime pasakyti, kad jis yra koks anarchistas. Būdamas teisininku (savo bažnytinės teisės doktorata apgynęs Kat. universitete Washington) jis tokiu negali būti.

Vienas iš visuomeninių pobūdį turinčių Prunskio darbų yra Katalikų spaudos biuras Lietuvoje. Išėjęs iš XX Amžiaus, jis perėjo į Kat. Veikimo Centro žinybą, kaip informacijų biuro vedėjas. Jis rinko žinias, liečiančias tikėjimo ir doros klausimus, ir reguliariais biuleteniais jas perduodavo vyskupams, kat. organizacijų vadams ir kat. laikraščių redaktoriams. Tai buvo visuomeninio gyvenimo ir religinio gyvenimo supratimo įkvėpta veikla. Šioje veikloje Prunskis stengėsi atitaisyti klaidingas žinias apie katalikus. Jis buvo suorganizavęs pakankamą "žvalgybą" sužinoti, kas darosi katalikų bei nepalankiuose sluoksniuose. Informacinę Prunskio veiklą apėmė tokias sritis, kaip kovą už katalikų moterystės sampratą ir baigiant religinės terminijos švarinimo darbų. Jis pradėjo valyti lietuvių bažnytinę kalbą nuo svetimybių ir barbarizmų.

Senatorius

Kitas reikšmingas kun. Prunskio visuomeninis darbas yra jo veikla Chicago arkivyskupijos kunigų senate. Už akių išrinktas tremtinių lietuvių kunigų grupės šioms pareigoms, jis parodė labai didelį sugebėjimą veikti parlamentariniuose priemonėse. Savo veikla šioje srityje jis pasiekė, kad tremtinių kunigų teisės atlyginimo atžvilgiu būtų sulygintos su vietinių kunigų, skaitant nuo jų darbo pradžios šioje arkivyskupijoje. Tai jam pasisekė padaryti, sutelkiant savo tezei vadovaujančius kunigų senato asmenis. Neseniai Chicago arkivyskupijos kunigų priėmė šį nutarimą ir apie tai informavo klebonus. Reikia pastebėti, kad kun. Prunskis šiuo savo diplomatinio laimėjimu nepasinaudoja, nes, nebūdamas formaliu parapijos asistentu, neįeina ton kategorijon, kurie gauna algas.

Šia proga tačiau tenka nepraleisti iš akių, kad kun. Prunskis parapijos asistentu pareigose vienoje seniausio Chicago lietuvių parapijų, Sv. Jurgijje, yra išbuvęs nuo 1940 iki 1969 metų, t. y. 28 metus.

Prunskio fondai

Nėra paslaptis, kad kun. Prunskis yra taupus žmogus. Jis moka surinktas vertybes sandėliuoti. Tačiau ir šioje srityje jis nori reikštis plačiai, žurnalistiskai. Jis nori, kad jo sutelktos santaupos sudarytų pastovų ilgametį premijų šaltinį lietuviams mokslininkams, laikraštiniškams ir visuomenininkams. Tam tikslui jis jau teisiškai yra sutvarkęs fondus, kurie kiekvienų metų pradžioje duos premijas šių sričių atrinktiems darbuotojams. Mokslininko religinio veikalo autoriaus ir žurnalisto premijoms kandidatams atrinkti jis yra pavesęs lietuvių katalikų mokslo akademijai Romoje. Visuomenininko premijai kandidata išrinkti yra pavesa Pasaulio Lietuvių kat. bendrijai.

Jei šis institucija bus tvirtai tei-

(Nukelta | 2 psl.)

Elona Vaišnienė

Naujų energijos šaltinių ieškant

P. ŽITKUS

Išvaizduokime, kas atsitiktų, jeigu vieną dieną nebūtų energijos: nebūtų apšildymo, šviesos, sustotų traukiniai, automobiliai, lėktuvai, nebūtų televizijos, radijo, kompiuterių, nebūtų laivų, nebūtų fabrikų, nebūtų telefonų, nebūtų radijo, televizijos, sustotų visi aparatai, nebūtų ligoninės ir kitur, sustotų visos mechanizuotos sistemos, nebūtų maisto, nebūtų energijos šaltinių. Tai būtų žmogus be energijos šaltinių, nebūtų gyventi. Tačiau tie energijos šaltiniai, kuriais mes taip plačiai naudojames: nafta, dujos, anglis, vandens ir atominės energijos elektros jėgainės, yra gana riboti. Vieną dieną jie išsės. Ir kai kurie gana greitai, mūsų amžiuje.

Primityvus žmogaus reikavimai buvo labai kuklūs. Jo pagrindinis energijos šaltinis buvo jo paties raumenys. Žmogus tik jų dėka keliavo, jais pasirūpino maistą. Tokie tada jo reikalavimai ir tebuvo. Gal pirmoji jo panaudota ne raumenų energija buvo medžio gabalas, kurį užsidegęs, gaunama iš jo šilumą pradėjo pasišildyti savo landynę oloje, kiek vėliau tą šilumą pradėjo vartoti maisto pasišildymui ir net apsaugai nuo plesčių žvėrių. Tas primityvus žmogus vėliau prisitaikė gyvulių ir pradėjo naudoti jau svertimą energiją gyvulių raumenimis. Dar vėliau jis naudojosi vandens ir vėjo energija. Vandens ir vėjo nešamas, jis galėjo keliauti tolimesnes distancijas. Taip amžiams slenkant, surasdamas naujos energijos šaltinių, nuo malkos priėjo prie anglies, naftos, dujų, vandens ir net atominės energijos. Užtat, jeigu šiandien atimtum iš civilizuoto žmogaus tą energiją, jis būtų bejėgis ir nebegalėtų gyventi.

Tas gyvenimo variklis — energija yra gaunama maždaug taip: 43 proc. iš naftos, 33 proc. iš dujų, 20 proc. iš anglies, 4 proc. iš vandens jėgainių ir dar tik 3,10 proc. iš atominių elektros jėgainių. Ta energija suvartojama apytikriai: 30,7 proc. pramonėje, 24,7 proc. elektros gamyboje, 23,9 proc. transportui ir tik apie 20,7 proc. pramonėje, 24,7 proc. elektros gamyboje, 23,9 proc. transportui ir tik apie 20,7 proc. namų reikams: apšildymui, apšvietimui, maisto pasigaminimui ir kitiems smulkiesiems reikavimams. Reiškia, pats didysis tos energijos suvartojimas yra pramonėje.

Kokios atsargos tos energijos šaltinių, kuriais naudojames, yra šiandien? FPC (Federal Power Commission) 1971 skelbė, kad Amerikoje yra apie 240 milijonų kubinių pėdų dujų, kurios prietaisų vartojimui. Be to, dar esą gal ir didesni kiekiai, kurie neprieinami ar net nežinomi. Tačiau FPC sako, kad iki 1990 metų jau bus sunaudota tų dujų 20 milijonų kubinių pėdų. Pramonėje ir gyventojų skaičiui augant ir didėjant, tas dujų poreikis dar padidės. Tais pačiais FPC šaltiniais sakoma, kad Amerika turi naftos tarp 70—140 milijonų statinių. Tačiau jau 1980 metais per parą bus suvartojama apie 19 milijonų statinių (šiuo laiku per parą suvartojama 13 milijonų statinių). Apie 25 proc. naftos Amerika įsiveža iš kitur, daugiausia iš arabų kraštų. Žinoma, naftą galima pagaminti iš anglies. Tą darė paskutinio karo metu Hitlerio Vokietija, kada negalėjo naftos atsivežti iš kitur.

Amerika turi apie 3200 milijonų tonų anglies, bet tik apie 300-400 milijonų tonų galima jos iškasti šių dienų kasimo priemonėmis. Apie 62 proc. iškamos anglies suvartojama elektros gamy-

bai — generacijai. Jeigu anglis būtų naudojama tik elektros gamybai — generacijai, tai jos užtektų 400-600 metų. Tačiau naftai mažėjant ir iš jos gaminant sintetinę naftą ir dujas, ji būtų suvartota nepalyginamai greičiau. Atominės energijos panaudojimas irgi energijos klausimo neišsprendžia. Dabar daugiausia naudojama uranum 235, bet jo ištekliai yra labai riboti. Sakoma, kad Amerika turi tik apie 1,6 milijonų tonų urano 235. Jo užtektų esamiems ir greit numatomams pastatyti atominiams reaktoriams kurį apie 30—35 metams.

Naftos yra daug kur. Viduriniuose Rytuose jos yra apie 368 milijonus statinių, o dujų apie 345 milijonus kubinių pėdų. Turtingiausia naftos ištekliais yra Saudi Arabija, Kuveitas, Iranas ir Irakas. Kanada irgi turi naftos ir dujų. Gana nemažus kiekius naftos ir dujų turi Sovietų Rusija, Kinija, be to, jos nemažai yra ir prie Vietnamo krantų po vandeniu.

Iki dabar žinoma šaltiniai ir apskaičiuoti duomenimis, pasaulyje yra apie 628 milijonų statinių naftos ir apie 1860 milijonų kubinių pėdų dujų. Iš to kiekio Rusija turinti apie 75 milijonų statinių naftos ir apie 546 milijonų kubinių pėdų dujų. Jeigu Amerika supirktų viso pasaulio naftą ir dujas, tai jai naftos užtektų 132 metams, o dujų 80 metų. Tačiau ne vien Amerika yra tų šaltinių vartotoja, o visos pasaulis. 1980 metais pasaulis sunaudos apie 40 milijonų statinių naftos per dieną. Reiškia, per metus sunaudos apie 15,6 milijonų statinių naftos. Nepadidėjant suvartojimui, turimo pasaulio naftos rezervų ištekliai užtektų 13 metų. O kas tada? Reiškia, naftos krizė jau dabar matoma. Pagal apskaičiavimus, naftos ir dujų suvartojimui vis didėjant, užteks tik kokiai 15—20 metų, ne daugiau. Anglies turėtų užtekti kokiems 400 metų. Tačiau, jeigu iš jos bus gaminama sintetinė nafta ir dujos, tai ir tie ištekliai labai greit išsės.

Kaip jau minėjome, vartojimas atominės energijos problemos irgi neišsprendžia. Viena, kad kai kurioms šakoms tie produktai netinka, o antra, kad visi turimi ištekliai tos energijos gaminimui yra riboti. Žinoma, elektros gaminimui hidroelektrinės jėgainės yra labai geras energijos šaltinis. Tačiau, kaip jau buvo aptarta, elektra ne visur pritaikoma. Laivams ar lėktuvams varyti neįmanoma pagaminti tokiu dideliu ir galinčiu baterijų, kurios ilgai veiktų ir neišsikrautų. Sakoma, kad šio šaltinio pabaigoje apie 25 proc. elektros bus gaunama iš atominių jėgainių. Tačiau, kaip minėjome, to atominio kuro ištekliai nėra dideli. Anglis, nafta ir dujos vartojamos irgi sudaro problemą, nepatogumų ir daug kainuoja. Pagaminti vienam milijonui kilovatų elektros energijos reikia 167,000 tonų anglies. Atominiams kuras neduoda tos taršos ir jo pristatymas nereikalingas tiek išlaidų. Tačiau tas kuras kelia kitas problemas. Atominiams kuras duoda garus, kurie suka tas turbinas, o generatoriai gamina elektros energiją. Tas kuras yra uranas 235, kuris duoda radio aktyvius pelenus. Be to, atominiams reaktoriams, kurie šildo tą vandenį garams, turi būti vėsinamas vandeniu. „Pilgrim“ stoties per vieną minutę pervaro tam vėsinimui 311,000 galionų vandens. Vanduo pumpuojamas iš Atlanto. Kada jis grįžta atgal į Atlantą, jo temperatūra yra 20 laipsnių šiltesnė, negu buvo pirmiau. Jeigu ta stotis būtų prie upės ir jos vanduo būtų naudojamas tam vėsinimui, tai jis, sugrįžęs atgal į upės baseiną, įkintų visą vandenį ir visa gyvenybė upėje turėtų išnykti. Galima tą sušildytą vandenį atvėsinti, tačiau tokią masę atvėsinti kainuotų labai daug ir reiktų milijonų baseinų.

Be to, jeigu tam reaktoriaus vėsinimui pritrūktų vandens, ar kas kitas atsitiktų su vėsinimo sistema, tai reaktoriaus šerdis perkaitės ir likusio vandens dujos išsi-veržtų į orą, be to, galėtų būti ir kitas baisy pavojus: urano ir zirconio vandenį išsirtų ne vėsinami, susijungtų su vandens likučiais ir galėtų įvykti vandenilio sprogimas. Be paties sprogimo padarytos žalos, būtų išmesta didelė radiacija, kuri erdvėje ir ore gali išlikti šimtmečius.

Tačiau pagal fizikos mokslininkų apskaičiavimus, to pavojaus nėra, nes tokiems atsitikimams esą vandens rezervai. Atominius pelenus, kurie yra radioaktyvūs, veža į senas apleistas druskos kasyklas Lyons, Kansas valstybėje. Pervežant tuos pelenus, irgi yra tam tikro pavojaus. Je vėžami supilti į tam tikrus tankus. Jeigu pakelti įvyktų kokia

ma, kad šio šimtmečio pabaigoje apie 25 proc. elektros bus gaunama iš atominių jėgainių. Tačiau, kaip minėjome, to atominio kuro ištekliai nėra dideli.

Anglis, nafta ir dujas vartojamos irgi sudaro problemą, nepatogumų ir daug kainuoja. Pagaminti vienam milijonui kilovatų elektros energijos reikia 167,000 tonų anglies. Atominiams kuras neduoda tos taršos ir jo pristatymas nereikalingas tiek išlaidų. Tačiau tas kuras kelia kitas problemas. Atominiams kuras duoda garus, kurie suka tas turbinas, o generatoriai gamina elektros energiją. Tas kuras yra uranas 235, kuris duoda radio aktyvius pelenus. Be to, atominiams reaktoriams, kurie šildo tą vandenį garams, turi būti vėsinamas vandeniu. „Pilgrim“ stoties per vieną minutę pervaro tam vėsinimui 311,000 galionų vandens. Vanduo pumpuojamas iš Atlanto. Kada jis grįžta atgal į Atlantą, jo temperatūra yra 20 laipsnių šiltesnė, negu buvo pirmiau. Jeigu ta stotis būtų prie upės ir jos vanduo būtų naudojamas tam vėsinimui, tai jis, sugrįžęs atgal į upės baseiną, įkintų visą vandenį ir visa gyvenybė upėje turėtų išnykti. Galima tą sušildytą vandenį atvėsinti, tačiau tokią masę atvėsinti kainuotų labai daug ir reiktų milijonų baseinų.

Be to, jeigu tam reaktoriaus vėsinimui pritrūktų vandens, ar kas kitas atsitiktų su vėsinimo sistema, tai reaktoriaus šerdis perkaitės ir likusio vandens dujos išsi-veržtų į orą, be to, galėtų būti ir kitas baisy pavojus: urano ir zirconio vandenį išsirtų ne vėsinami, susijungtų su vandens likučiais ir galėtų įvykti vandenilio sprogimas. Be paties sprogimo padarytos žalos, būtų išmesta didelė radiacija, kuri erdvėje ir ore gali išlikti šimtmečius.

Tačiau pagal fizikos mokslininkų apskaičiavimus, to pavojaus nėra, nes tokiems atsitikimams esą vandens rezervai. Atominius pelenus, kurie yra radioaktyvūs, veža į senas apleistas druskos kasyklas Lyons, Kansas valstybėje. Pervežant tuos pelenus, irgi yra tam tikro pavojaus. Je vėžami supilti į tam tikrus tankus. Jeigu pakelti įvyktų kokia

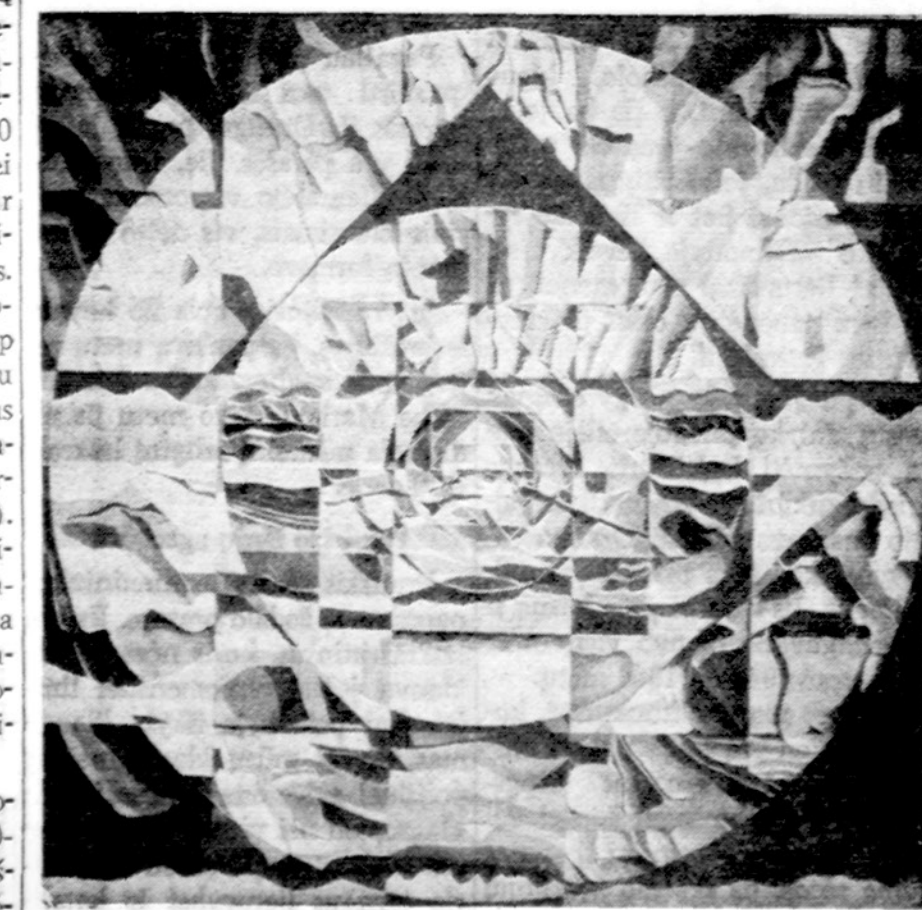
Du iš skautų įsteigtą Rokiškio gimnazijoje: Antanas Deksnys (stovį), dabartinis vyskupas, o tada Prutenio draugovės draugininkas, ir Juozas Prunskis, dabar kunigas, redaktorius, o tada draugovės adjutantas, 8 klasės mokinys. Nuotrauka daryta 1925 m.

Lietuvos žurnalistų sąjungos nario liudijimas, išduotas kun. Juozui Prunskiiui prieš 37 metus

nors nelaimė, tie tankai suplyštų, tada pasiskleistų radiacija. Bet ir šiuo atveju panaudotos visos apsaugos priemonės, kad nebūtų pavojaus. O pvz. Mass. „turn-pike“ vadovybė neleidžia vežti urano 235 tonų greitkeliu. Šio urano yra gal kokiems 30—35 metams. Amerikoje jau yra 28 veikiančių reaktorių, 52 yra statomi ir apie 70 projektuojami. Kadangi kalbama apie trūkumą atominio kuro, tai viena iš papildymo to kuro priemonių yra „breeder“ reaktoriai (veisimosi ar dauginimosi). Tas reaktorius sunaudotą kuro medžiagą pagaminant naują atominio kuro medžiagą šimteriopai daugiau, negu jo sunaudota, jį pagaminant. Bet tokio kuro užtektų tik gal kokiems šimtui metų.

Todėl ne vien Amerikos, bet ir kitų valstybių įvairių sričių atominės fizikos, chemijos, geologijos mokslininkai ieško naujų energijos šaltinių. Tie šaltiniai gali būti: geothermal — karštieji žemės viduje, kuris prasiveržia žemės drebėjimais. Tik iki jo panaudojimo, jeigu iš viso bus galima, yra dar labai ilgas kelias. Planuojama „pakinkyti“ saulę, iškelti aukštai į erdvę virš atmosferos milžiniško dydžio plokštes, kurios pagautų saulės spindulius, juos paverstų elektros srove, specialiais transmittoriais ta srovę bangų pavidalu, kaip radio, būtų pasiųsta į žemę, o čia prilmtu-vaiz vėl atversta į elektros energiją. Bet tai labai sunkus ir brangus planas. Žinoma, saulės amžius yra dar 10 milijonų metų. Reiškia, kad jos energijos pakaktų labai ilgam. Gal pats didžiausias ir praktiškiausias energijos šaltinis bus jūros vanduo. Jis gali būti, atskyrus deguonį, vandenilio formą vartojamas ar paverčiant helium. Įkaitintas van-

Zita Sodeikienė. Asimiliacija (akrilika). Iš lietuvių dailininkų parodos Čarltonio galerijoje, Chicago

Visas gyvenimas žurnalistikai

(Atkelta iš 1 psl.)

siškai suremta, tai lietuvišką visuomenę turės nuolatinį kasmetinį skatinimą besireikšiantiems šiose srityse.

Pabaiga

Toks, trumpai sakant, yra kun. Prunskis. Parnaudęs Lietuvos žydai turėjo pasakojimą, kad žmogus, padarydamas gerą darbą, sukuria angelą. Tai reiškia, jis sukuria tam tikrą dvasinę gyvybę. Jeigu žmogus sukuria gerą darbą, jo pilnai, tai jo angelas išsina-

su aplaužytas sparnais.

Kaip matėme, kun. Prunskis yra sukūręs keletą gerų darbų, arba bent veiksmingai prisidėjęs prie sukūrimo gerų darbų, kurie stovi ant savų kojų, tai reiškia turi pastovios gyvybės mūsų visuomenėje. Jie pasilieka gyvi net kun. Prunskiiui toliau betarpiškai jų nebegyvinant.

As manau, kad mes, lietuviška visuomenė, turime pagrindo dėkoti Dievui, kad jis leido mūsų tarpe išaugti kun. Juozui Prunskiiui, įžymiam aukštaičiui.

DR. G. K. BOBELIS
CHIRURGIJA IR SLAPUMO TAKI
CHIRURGIJA
Tel. — 695-0533
FOX VALLEY MEDICAL CENTER
560 Summit Street
Routo 58 — Elgin Illinois

Tel. ofiso HE 4-5818 rez. 388-2222

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm. ketv. 1 iki 7 popiet
antr., penkt. 1-5. treč. ir šešt. tik
sustatymas

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. GR 6-2400

Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penkt. rad. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6966

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
RAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezd. Tel. — GI 8-0873

DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSEIJA IR MOTERŲ LIGO-
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jel ne
atsiliepiu, skambinti: MI 3-000.

Tel. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akčių Ligos
3907 West 108th Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 5-2220

DR. JANINA JAKSEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 6 iki 8 val. vak., šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7273

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Visi telefonai 652-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7 Trečiad. ir šeštad. tik susitarimu

Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4156

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Iškylus trečiadienius. Šeštadieniais 12 iki 4 val. popiet.

Tel. Reliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuviai gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val. pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštad. 12-2 val. p. p. ir trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso PR 6-6446

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KIDIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 2 v. popiet. Trečiad. ir šeštad. nuo 10 v. ryto iki 1 v. popiet.

Ofiso telefonai RE 7-1168
Rezd. telefonai — 938-2919

Remkite tuos biznierių, kurie skelbia diena. „Drauge“.

DR. NINA KRAUCEI
KRIAUCELIONIATE
AKUSEIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 S. Kedzie Ave
Tel. WA 5-2670, neatliepus skambinti 471-0225 Valandos pagal susitarimą.

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 6-9800

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71st ir Campbell Ave. kampas)
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 3 val. popiet iki 7 val. vak. Ketvirtad. ir šeštad. nuo 9 v. ryto iki 11 val. ryto — tik susitarimu.

Ofiso tel. 735-4477 Rez. PR 8-6966

DR. FRANK PLEČKAS
OPTOMETRISTAS
Kalba lietuviškai
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „contact lenses“
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Ofiso tel. 799-3720

IZOLDA M. RADVILA, M.D.
AKIŲ GYDYTOJA IR CHIRURGE
3235 W. VOLLMER
(Kampas 203 St. ir Kedzie Ave.)
Flossmoor, Illinois 60422
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel. 799-3720

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
5150 South Damen Avenue
Tel. Ofiso PR 6-7800 Namų 925-769
Valandos tik pagal susitarimą. Trečiadieniais uždaryta

Ofiso tel. 799-3720

DR. LEONAS SEIBUTIS
Inkstų, Pūslės ir Prostato
CHIRURGIJA
2656 West 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet ir ketvirtad. nuo 5-7 vakarais
Ofiso tel. 776-2886; rez. 448-5541

Ofiso tel. 4255 W. 63rd Street

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. Reliance 5-4110
Rez. GHOVEHILL 6-0617
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 val. vak. antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7273

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 W. 71st Street
TEL. — 925-8296
Valandos: 2-8 v. v. penktad. 10-11 ryto 2-8 val. vak. Šeštad. 1 iki 4 v. vak. Treč. ir šeštad. uždaryta
Rezd. tel. WA 5-3099.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7273

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROSPECT 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2-4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6196

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val. pirm. antr. ketv. ir penktad. 2-4 ir 6-8. Treč. ir šeštad. uždaryta

Tel. PROSPECT 6-9400

DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 South Albany Avenue
Val. pirm., antrad., ketv. 6-8 val. vak., penktad. ir šeštad. 2-4 popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

Ofiso tel. 767-2141. Namų 636-4856

DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 South Pulaski Road
Ofiso tel. 767-2141. Namų 636-4856
Val. pirm. antr. ketv. 2-5 ir 6-8 penktad. 2-5. Šešt. pagal susitarimą

Sutelktinė mūsų dailininkų paroda

Kai kurios išvados po pirmųjų išspūdžių

K. PRIESPYLIS

Štai pagaliau paroda, jau bent panaši į tokią, kokios vis laukėme ir nesulaukėme. Ir jaunieji, ir vyresnieji dailininkai gražiai kartu. Ir srovių, ir spavų, ir technikų, ir temų maršumynas! Tik pagalvokim: 47 dailininkai ir 65 darbai! Šnekama, kad dar apšiai parodai prisijusių darbų jūrą komisija čia neparodė. Ir ta griežtuma labai sveikiname. Todėl ir parodon priimtųjų vietos kokybinė prasme yra tuščios, palyginti, gana nedideliu procentu. Labai linkėtina, kad galerijos direktoria, tą būtina griežtumą išlaikytų ir ateityje, tiek rengdama bendrines parodas, tiek į galerijos patalpas įsileisdama individualias. Manytume, jog, pakilus kelias laipsniais aukštesnės galerijos patalpų atžvilgiu, reikia kilsletėti ir ne-nuleisti taipgi galerijos kūrybinį prestižą.

Dažnai šiaip sau girdima kalbant, jog ko ko, bet dailininkų

tai mums netrūksta. Ir taip, ir ne. Va ir šioje parodoje vis dėlto jų trūksta. Trūksta Australijos gausių ir kūrybingų lietuvių dailininkų. Trūksta didesnio skaičiaus Europos, Kanados, net ir kitų JAV kolonijų lietuvių dailininkų. Reti svečiai šioje parodoje tiesiog paskęsta tarp vietinių čekagiečių. Vasario 16-tos parodai virstant tradicine ir kasmetine, į tokią proporciją galerijos vadovybė turėtų atkreipti dėmesį. Reikėtų dėti visas pastangas parodon atkviesti kiek galima daugiau dailininkų iš kitų miestų, kitų valstybių, kitų kontinentų. Čikagiečiai čekagiečius jau taip gerai pažįstame, kad staigmenos parodose tegali būti tik labai retos. Tuo tarpu svečiai iš kitur vis tiek būtų šviežiena, retesnė proga, nebūtų to kasdieniško apsipratimo tik su čionykščiais kaimynais.

Tarp parodoje trūkstančių pasigendame visos eilės ir viso-

kio amžiaus mūsų dailininkų, saviškių, reikia tik graudžiai šypsetėti. Šių metų parodos naujiena yra jau ne vien tik simboliškos premijos. Pirmoji premija — Lietuvos fondo tūkstantinė dole-rių — teko jaunai dailininkei, bet jau Chicago Meno institutą baigusiai. Irenai Mitkutei už "Pastoralės ofortus su lietuvių dainomis". Galerijos direktijos 500 dol. premija teko taipgi jaunai, Chicago Meno institutą baigusiai dailininkei Daliai Aleknie-nei už ofortą "Konstrukcijos". Lietuvių jėzuitų religinės temos 250 dol. premija paskirta Adol-fui Valeškai už skaldyto stiklo vitražą "Motina". Lankytojų balsavimu išrinkta dr. Stasio ir Mildos Budrių 100 dol. premija teko Telesforui Valiui už ofortą "Samogitia". Garbės premijomis dar atžymėti: V. Vizgirdos "Me-dis (aliejus)", I. D. Grižės "Pir-moji diena" (aliejus) ir Alek-sandros Navickaitės "Bodner "Popiečio poilsis" (aliejus).

Premijos būtinai išlaikyti ir toliau kiekvienų metų šventinėje Vasario 16-tos parodoje. Žinoma, galima būtų svarstyti tokios parodos atveju premijoms skirti komisijos sudarymo klausimą bei kitas specifines nuorodas. Mūsųose kartais jaučiama tam tikro nepasitikėjimo, kai premijų jūrą komisijoje būna vien tik lietuviai. Bet ar gerai, kai komisijoje daugumą sudaro (kaip šiemetiniu atveju) amerikiečiai? Ar nebūs pavojaus jiems prašauti pro šalį, kai visa mūsų aplinkos specifika ir visa lietuvių meno raida jiems vis dėlto yra nežinoma, neįsijaučiama, svetima. Štai tik vienas pavyzdys. Didieji šio krašto dailės muziejai ir galerijos kone visai atsi-tvėrę nuo šiandieninio religinio meno. Jeigu savo sienose tokį dar laiką, tai tik praėjusių amžių. Iš tokių institucijų pasi-kviesti autoritetai į mūsų parodų jūrą komisijas dažnai mažai kreips dėmesio į religinio po-būdžio bei tematikos kūrybą. Gi lietuvių meno raidoje religinė tema kaip tik turi labai galias ir

Vaclovas Ratas (1910-1973)

Lino raiziny

LIŪNĖ SUTEMA

Iš ciklo "Savaitgalio žaidimai"

Spardo gaublių vaikai mokyklos kieme.
Primirkę saule, glosniai geltonėja, —
klevai išsilięja —
šviesu ir saldu.
Pavasara.
Mūsų vaikai išdykę, linksmi —
Palauk!
Netaikyk į šiaurės Ašigali —
mus užledės, užpustys
amžina žiema,
ir saulė sustings pabūsi glosniuose —
Rieda, rieda gaublys
mokyklos kieme,
nuo kojų, prie kojų —
rieda žalia, geltona, mėlyna —
susilięja...
Sustokit!
Nespirkit į Afriką —
atmauros dramblių banda
ir sutrips mus —
sausai išsiurbis klevis...
Rieda, rieda gaublys —
šokinėjanti kojos
pasiruošę taikyt į jį —
mūsų vaikai žingėdūs, nesuvaldomi —
kaip graudžiai žemė maža...
Liukitės, vaikai!
Kur spūriti? —
Ten Lietuva!
Kur?
O kas atsitiks?
Užtenka! Pertrauka baigias.
Grižkit į klasę!
Prasideda geografijos pamoka.
Už lango pavasara.
Primirkę saule glosniai geltonėja,
klevai išsilięja —
Per šviesu. Per saldu.
Vaikai, prašau atsargiai!
Nenutrinkit, sudrėkusiais pirštais,

Nuo žemės vardų —
paklysit —
Raganauju —
niekas manęs nemokė,
ir nepaveldėjau —
išplėšiau paslaptį iš užgniauztos saujos,
stingstančius pirštus
vieną po kito atlenkdama...
Švito Verby sekmadienis,
kalė klevą genys,
vis garsiau ir greičiau —
Palik,
neišsinešk žolelių, žalčių ir driežų,
leisk man pavaduot tavo...
Švėstu vandeniu nuliejau tušią delną,
kad patektų saulė,
kad pražystų rožė,
kad sudiltų delčia jame —
O pamačiau save:
dviburnę, vienaakę,
lyg suskilusiam veidrodyje...
Tapau įdukrinta.
Raganauju —
saulę garuoja džiūdamos
žolelės nuo nemigos, širdies dieglių —
žolelės, kad pavirstum vilkolakiu —
žolelės, kad prašvystų aptemę akys,
žolelės, kad aptemtų šviesios akys,
žolelės, žolelės...
ir driežai —
Kaip grubiai,
traukiasi kaitroje jų ruplėta oda...
prigis raupai —
atkris raupai —
Stikliniuos induos nardo žalčiai...
Jei paleisiu juos — prarasiu save,
jei laikysiu juos uždarytus —
užtrokšiu savyje...
Raganauju —
ir ką kitą galėčiau veikti savaitgalį,
kai saulė nusileidžia,
kai pajūsta rožė,
kai delčia išsipaua delne
ir negyja?

(Iš Algimanto Mackaus knygų leidimo fondo leidžiamo naujo Liūnės Sutemos poezijos rinkinio "Badmetis")

Šiemetinės Vasario 16-tos lietuvių dailininkų parodos Čiurlionio galerijoje preminkai. Iš kairės į dešinę: Adolfas Valeška, laimėjęs lietuvių jėzuitų religinei temai skirtą 250 dol. premiją už skaldyto stiklo vitražą "Motina"; Irena Mitkute, kuriai paskirta pati didžioji Lietuvos fondo 1000 dol. premija už "Pastoralės ofortus su lietuvių dainomis", ir Dalia Aleknie- nei, Čiurlionio galerijos 500 dol. premijos laimėtoja už ofortą "Konstrukcijos". Nuotr. Zigmo Degučio

(Nukelta į 4 psl.)

Anūkė lanko senelį

Aloyzas Baronas

Redakcijos pastaba. Čia spausdiname ištrauką iš dvi-
desimt antrąjį Draugo konkursą laimėjusio romano
"Abraomas ir sūnus". Laureatui premija, kurios me-
cenatai yra dr. Antanas ir Elena Razmai, bus įteikta
literatūros šventėje - koncerte š. m. kovo mėn. 4 d.
3 val. popiet Marijos aukštesniosios mokyklos audi-
torijoje, Chicagoj. Tuo metu jau bus galima tenai įsi-
gyti ir patį premijuotąjį romaną.

Kas gi yra paslaptis? Paslaptis yra deganti žarija
rankoje, ji degina, tu jos negali išlaikyti saujoje, ji
pradegins odą arba gyslas, tu meti tą žariją kitam, ki-
tas ją griebia ir vėl meta. Paslaptis lekia kaip gyva,
kad net ir tie, kurie ją sakosi laiką, ją meta tolyn, nes
ji yra degianti.

Gatvė lekia policijos mašina. Nepasakyčiau, kad jos
signalai mane džiugintų, tačiau jie kartais ir palinksmi-
na. Kartais policija signalizuoja trumpais intervalais, ir
todėl sirena skamba ką nors vejančio šuns balsu. Be
abejo, tai žino policija ir tie šuns skalio kauktelėjimai,
manau, ne tik man, bet ir jiems skamba maloniai ir

iššaukiančiai. Bet šitaip jau aš, kaip ir visi kiti žmonės,
vis toliau nuo to, kad nereiktų įsimaityti į svetimas bė-
das kūniškai. Bet dvasiškai labai norisi įsimaityti, kad
ir apkalbant kitą ar svarstant, ką kitas turėjo ir ko ne-
turėjo padaryti. Kai muša kitą žmogų, retas tenori mai-
šytis, tačiau į apkalbas dauguma jungiasi. Bet aš da-
bar neinu į gatvę, nes lauke vėjuoja, ir nesuprantu,
kaip gali būti tokios biaurios balandžio paskutinės die-
nos, visą poeziją apie pavasario grožį verčiančios į nie-
ką.

Anna mokėsi jau antrus metus aukštesnės mokyk-
loj. Ir nedaug jai betūko ligi to laiko, kada ji galės
važiuoti į krikšto tėvo Millerio pažadėtą Europą. Mer-
gaitė krikšto tėvui buvo mandagi, kartais su juo susi-
tikdavo parke teniso aikštelėje, po to Milleris ją nuvež-
davo pietų, kartą abu nuvažiuo į teatrą, o kitą kar-
tą į kiną. Tai buvo beveik normalu ir paprasta iš Mil-
lerio pusės, nors ne į viską taip jau entuziastingai žiū-
rėjo Anna. Šiaip jai Milleris tikrai atrodė geras žmogus,
dažnai daugiau dėmesio jai rodęs negu tikrieji tėvai.
Kodėl taip buvo, klausimas galėjo iškilti vyresniam
žmogui, bet Anna apie tai negalvodavo. Jaunas žmogus
yra idealistas ir tiki, kad geri žmonės pasauly nėra re-

tenybė. Idealizmas ir pasitikėjimas pareikalavo daug
galvų, tačiau Anna, atrodė, čia nieko negalėjo pralošti.

Vaikaitiai nedažnai pas mane lankydavosi. Vai-
kams tėvai paprastai atrodė labai seni, o seneliai tai
jau patys seniausios žemėje. Ir jei kada pas mane vai-
kaitiai atsilankydavo, tai tik su koku nors reikalu,
dažniausiai prašydami prie kokio nors pirkinio prisidėti
pinigais, jei ne visai, tai bent paskolinti, kas, žinoma,
vėliau virstavo atidavimu. Bet vieną dieną, grįžęs iš
darbo, radau ties mano namais bevaikščiojančią An-
ną. Paauglė mergaitė, tamsiais palaidais plaukais, vil-
kinti trumpa suknele ir rudu švarkeliu, žygiavo pro
mano namus, kai aš, išlipęs iš autobuso, ėjau jų linkui.
Mergaitė buvo liekna ir aukštoka, gal taip atrodė tik
dėl savo lieknumo, plaukai jos buvo užkrite, jų ryškina-
mas jos tamsokas veidas atrodė gana šviesus. Mergai-
tė buvo apygražė ne vien tik todėl, kad kiekvienas
jaunas žmogus gražus. Priėjau artyn ir pasakiau:

— Kaip gi tu čia atsiradai, Anna?
— Atvykau, — pasakė ji nei šiaip, nei taip.
— Tiesiai iš mokyklos?
— Taip.
— Tai gana ilgai turėjai laukti?
— Ilgai, bet nesvarbu.

Oras buvo gražus, gegužis buvo šiltas, žmonių gat-
vėje buvo daug, jie skubėjo iš darbų, bet buvo ir žmo-
nių, kurie turėjo begales laiko, lyg paniekindami tei-
gimą, kad laikas pinigai.

Kiemelio čia nebuvo, tik šaligatvis ir tarpumais,
todėl aš pasakiau:

— Eime į vidų, Anna.

Ji nieko neatsakė, ir aš nieko jos veide nepaste-
bėjau, kad ji būtų ko nors sumišusi, ir tai mane ste-
bino, kadangi be reikalo nebūtų ji čia gaisusi laiko.

Ji įėjo į vidų ir atsėdė mano mažam salonėly,
senamadiškam fotely, kuris tokiam salonui buvo per
didelis.

— Tėti, — pasakė ji man, — ar tu gali pasakyti
man vieną dalyką?

— Jeigu žinosiu.
— Jeigu kiti žino, tai ir tu žinosi, — pasakė ji
drąsiai, ir iš to drąsumo mačiau, kad ji tuo nori nu-
galėti savo susijaudinimą.

— Gali būti, — atsakiau.
— Gali, negali, bet jei kiti kalba, tai ir tu gali
žinoti, — ji kalbėjo man angliškai, — aš jai irgi atsaki-
nėjau angliškai, bet vėliau paklausiau lietuviškai:

— Pasakyk gi, kas atsitiko, Anna?
— Aš dažnai pasidžiaugdavau mergaitėmis, kad
krikšto tėvas nupirko man tą ar kitą, ir pasisakiau,
kad mane siųs į Europą. Ir žinai, seneli, tokia palio-
kė Mary, su manimi toj pačioj klasėj, pasakė — Anna
nebesulaikė ašarų ir pradėjo garsiai šnypsti. Mane pa-
gavo piktumas, aš niekada nemėgau beprasmiškų aša-
rų ir sušukau:

— Sakyk gi, kas atsitiko?
Ji tik kukčiojo, ir nuo to mane ėmė įnirsis, nieko
nėra biaučiau, kai reikia klausytis verkimo dėl velniai
žino ko. Aš atsistočiau, priėjau prie jos, stipriai suė-
miau už peties ir beveik piktai, pusiau angliškai, pu-
siau lietuviškai pasakiau:
— Sakyk, pagaliau, kas yra?
— Jis mane pames, jis dabar mane pames, — su-
šuko ji kukčiodama.
— Kas pames, kas pames? — aš neatleidau.
— Jerzy mane pames, Lapinski. Aš su juo einu
steady.

(Nukelta į 4 psl.)

Anūkė lanko senelį

(Atkelta iš 3 pusl.)

— Betgi kas tas Jerzy?
— Jis su Augustu mokosi.
— Bet ką visa tai turi bendro su ta Mary? — tebevykau.
— Tėte, tu nevyk, — ji dažnai mane vadino ne seneliu, bet tėte, kadangi taip vadino Rimas ir Verna, — tu nevyk.

Nuo to vieno žodžio nevyk, aš sukiūžau. Man pagailo mergaitės, ir dabar labai gerai suprantu, kada vienas atgailos žodis Dievo sprendimus diametraliai pakeičia. Ir žmogus prieš tą atgailos žodį neatsilaiko. Aš paglostyčiau Annos plaukus ir švelniai pasakiau:

— Neverk, Anna, neverk. Ramiai papasakok, kas yra.

Ją mano švelnumas suramino, bet dabar beveik nepertraukiamai ji papasakojo:

— Kai aš pasakiau, kad krikšto tėvas man daug duoda dovanių ir kad jis pasiūlys mane į Europą, Mary sušuko: jis ne tavo krikšto tėvas, bet tavo tėvas.

Meluoti? Ne. Meluoti? Ne. Galvojau aš ir per tą porą sekundžių nieko daugiau nesugalvojau, kaip pasakyti:

— Kas tau tie plepalai? Tu turi tėvą ir motiną, tai yra jūsų namų, jūsų šeimos reikalai.

— Bet jis mane pames. Jis taip nekenčia vokiečių. Jerzy tėvas dalyvavo Varšuvos sukilime, tėvas neteko dviejų pirštų, Jerzy senelius vokiečiai suėdino kažkokiam kaime. Jei Mary pasakys, jei pasakys, — Anna vėl pradėjo verkti, ir aš vėl pasiutau ir dabar ne dėl ašarų. Aš numečiau ant kėdės švarką ir pradėjau vaikščioti po kambarėlį, iš salonėlio į miegamą, pro duris ir atgal. Štai koks yra modernus žmogus. Štai, anot Millerio, kas yra Amerika. Žmogui visai nesvarbu, kas liečia jo šeimos tyrumą ir moralę, bet jam svarbu jo paties asmeniška laimė, jo paties akimirkos džiaugsmas. Suk vėlniai tuos tėvus ir jų gyvenimą, jei tai manęs neličia. Taip, tegu ji apsimirina, tegu ji apstoja žliumbti, jai nesvarbu, kas jos tėvas, tai jos neličia, jie yra, ir viskas, bet jai baisu pasekmės. Ši kvailė, įsimylėjusi dvidešimtmetį Augusto draugą, bijo prarasti rojų, te-

gu tas kvailys mokosi, nesukęs mergaitei galvos, nes pora metų studijų dar yra niekas, su tiek mokslo tik gazoliną pardavinėti stotelėje. Aš siutau ant man nepažįstamo bernioko, kurį, rodos, kažkada su Augustu buvau matęs. Sukaupęs atmintį, rodos, lyg ir galiu išvaizduoti aukštą, apžėlusį blondiną, su nelabai teželiančiais ūsiukais. Kvaila pusmergė, burokių ravėti ar karvių ganyti mano tėvas varytų, tačiau ir tada tokios pusmergės bėgdavo su bernais iš namų. Bet vis tiek negalėjau nusiraminti, ir tai suprasdama ir mano nervingų žingsnių, du metru pirmyn ir atgal, išgąsdinta, Anna pasakė:

— Nevyk, tėte, aš jį labai myliu. Jis sakė man daug kartų, kad jo tėvai labai nekenčia vokiečių. Ir jis pats nekenčia labiau negu bolševikų, kurie Varšuvos sukilimo metu lenkams nepadėjo. Kai sužinojo, kad mano mama vokiečių truputį susiraukė ir pasakė: Tai nieko, tavo tėvas lietuvis, tai daug svarbiau. Vokiečiai nekalto, jas Dievas nubaudo, jų daug vyrų ir vaikų žuvo. Iš karto maniau, kad jis žydas, jis taip baisiai nekenčia vokiečių, tačiau sužinojau, kad jis tikrai lenkas.

— Kas myli, tas nepameta, tu dar pati jį pamesi, dar pamatysi, kad nebereikia. Nesusiėk per daug, nieko žemėj nėra nepastovensio, kaip pirmosios amžinos meilės. Tai vaikiški žaislai, tai lyg mažamečiui čiulpiukas, kuris net negalvoja, kad galima be to gyventi ir kad jis nereikalingas. Suk jį galas, tą palioką šamausi, tegu jis pasikaria, jis nevertas tavo ašarų, betgi jis, pagaliau, dar tau nieko nepasakė, — kalbėjau visų trijų kalbų mišiniu.

— Bet jei žino mergos, tai ir jis sužinos.

— Ką sužinos?

— Tai, ką sakė Mary.

— Spiauk, tai nesamoni. Tai Mary iš pavydo taip kalba. Ji pavydi, kad tu turi geres tėvus ir krikšto tėvus. Kiti tėvai išties metus nemato nei žiūri savo paties vaikų, o čia svetimai toks geras. O taip pat gal jos pavydi to paties Jerzy, — kalbėjau, vis galvodamas, kad moterims svarbiau meilė ir grožis už kažkokias ten filosofijas. Balzakas nemelavo, rašydamas, kad duklė nustojo verkti mirusio tėvo, pagalvojusi, jog ašaros gadina veidą.

Anna truputį atsigavo. Ji apsišluostė skruostus, išsiėmusi veidrodėlių pasipudravo veidą ir pasidavė lūpas, visai nekreipdama dėmesio į mane, nes aš buvau dėmesio nevertas — senas daiktas, nebe vyras, ir tada pradėjo apie antraeilį dalyką:

— Bet, tėte, kiekvienas gandas turi šiek tiek tiesos. Manai, aš nežinau, kad visko būna. Kiek aš tikrų ir kiek netikrų istorijų perskaičiau. Net ir tada, kai buvau pradžios mokykloje, vienam vaikui kiti pasakė, kad jį augina ne jo tėvai, o jis išsūnytas, o kitam pasakė, kad jį augina ne jo tėvai, bet jo seneliai, todėl jie ir senesni už kitų vaikų tėvus. Ir visa tai buvo tiesa. Vieni slepia, o kiti pasako, vaikai sužino, todėl pataria iš anksto vaikams visą tiesą pasakyti. Tai šimta kartų skaičiau visokiausiuose laikraščiuose patarimų skyriuose. Taigi, ir kas mane liečia, gali būti tiesa, ir aš turiu žinoti.

— Ką tie žmonės gali dabar žinoti? Niekas nieko nežino, tai yra apkalba, o ne paslaptis. Tai plepalai. Milleris gyvena pas jus ir viskas. Kaip iš viso galima tokias kalbas paleisti? To niekas nežino ir negali žinoti. Kam gi pagaliau turi būti svarbu. Tūkstančiai anekdotų sukurta apie pieno išvežiojimą, tai ir tu gali pradėti pasakoti, kad Mary yra pieno išvežiojo dukra. Kam gi, pagaliau, tai svarbu. Tai nesąžiningas kišimasis į kitų reikalus, todėl čia kalčiausi žmonės yra tie, kurie tokias paskalas leidžia ir dar savo vaikams pasakoja. Kvaila, ir baigta, užmiršk. Nieko nebuvo ir nieko nėra, o savo tą Jerzy juo greičiau užmirši, juo geriau. Ar tu žinai, kokias bauses diktatoriai naudodavo dviem artimiesiems sugautiems nusikaltėliams. Jie surišdavo du mylimuosius ir įmesdavo į kalėjimą. Po kelių mėnesių jie vienas kito taip nekėsdavo, kad norėdavo užmušti, nes jie trukdė vienas kitam judėti. O čia toks susirėmimas, susikeitimas žiedeliais ir susiraišiojimas pažadais irgi yra kalėjimas. Va, tu dėl jo verki, tu nebesi laisva, tu jam priklausai, lyg būtum ištėjęs, tu esi kaip vienuolyne uždaryta. Juo greičiau tuos dalykus iš galvos išmesi, juo greičiau laimingsnė būsi.

— Aš būčiau nelaiminga, jei užmirščiau. Man jis patinka. Tu, tėte, senas ir nebesupranti, kas yra laimė.

— Susipyksit, išsiskirsit, ir bus po laimės, ir tada galvos, kad buvai kvaila, ir bus labai gaila veltui praleisto laiko.

— Nesvarbu, nesvarbu, — ji pašoko, — aš esu dabar laiminga ir, kas bus toliau, man visai nesvarbu.

— Tai gerai, eik, gyvenk ir džiaukis, kol esi jauna, bet jei čia atėjai pas mane, tai vertini amžių, ir tai reiškia, aš galiu šį tą žinoti ir šį tą patarti.

— Žinoma, žinoma, jūs galite žinoti, tik nesakote.

Bet man nesvarbu, ačiū ir už tai, jog tikinai, kad visai nesvarbu. Nuo to man geriau, bet aš netikiu tavo teigimu, kad aš esu dabar kalėjime. Aš esu laiminga.

— Tu kvaila ir baigta. Tu uždaryta, tu nematai pasaulio. Tavo brolis Gustas nemėgsta mažo kambario, jis beveik bijo važiuoti liftu, nes jam atrodo, kad tai grabas, žmogus sutvertas platesniam gyvenimui, ne tam jis iš rojus buvo išvartas, kad vėl į kokią skylę uždarytų, kokiais kvailais pažadais save susipančiotų.

— Bet, seneli, argi tu netiki pažadais?

— Žiūrint kur, žiūrint kada, gi tavo priesaika yra kvaila, tai yra savanoriška vergija, nors tu sakai ir saldi.

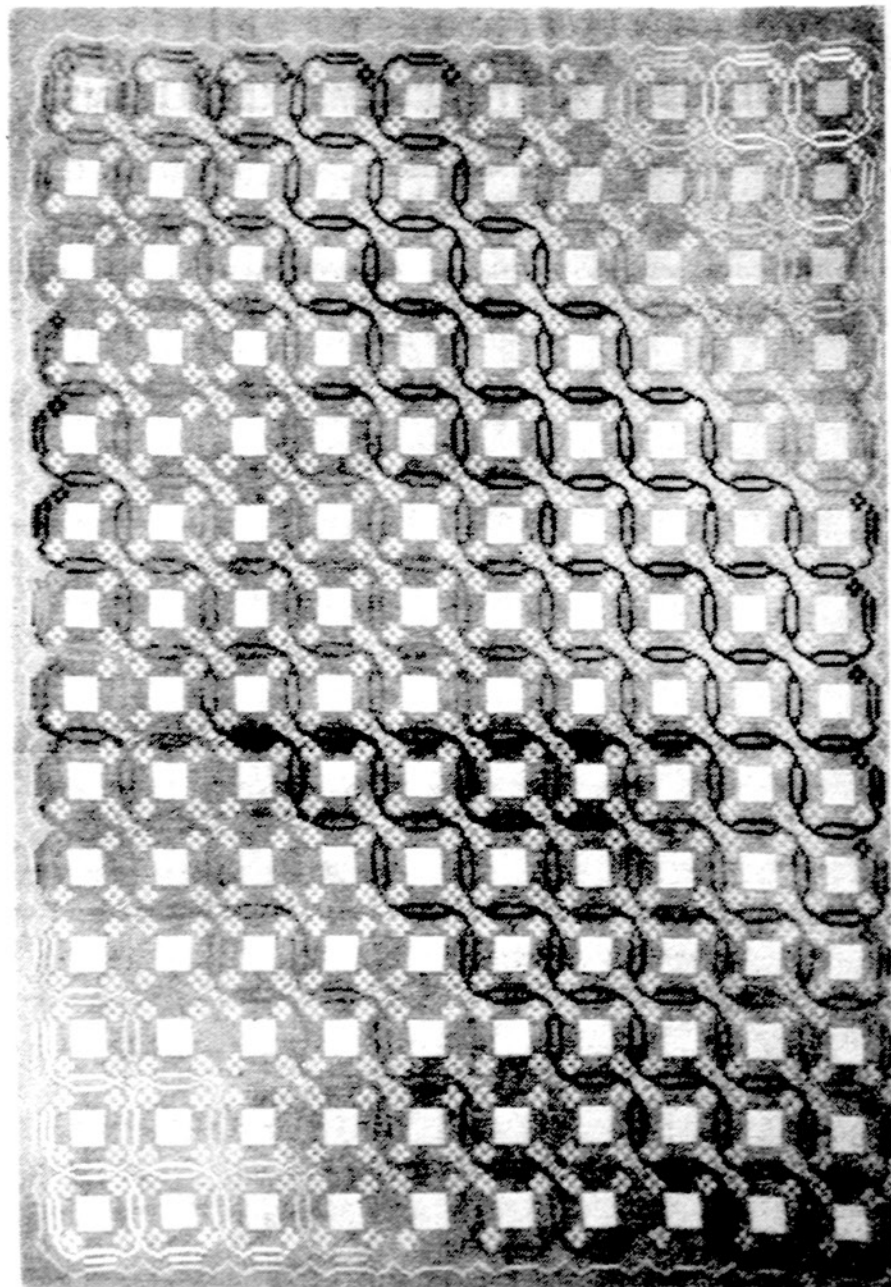
— Tu nesuprasi, tėte, ačiū vis tiek, šiaip ar taip, aš džiaugiuosi, kad čia atbėgau.

Tikrai mergaitė atrodė ne tokia sumišusi. Ji vėl buvo normali, ir aš taip pat džiaugiausi, kad ji čia atėjo, ir kai, išlydėjęs ją į gatvę, atsisveikinau, pasakiau:

— Gerai, kad čia atėjai. Visada, kai bus nemalonumų, ateik čia. Aš tavo tėvo tėvas. Dabar niekam nieko nebesakyk, nes visa tai tavęs neličia, kam tau visokie nauji rūpesčiai ir bėdos, užmiršk, lyg niekur nieko.

— Gerai, tėte, — ji nuėjo autobuso link, ir aš valandėlę ją stebėjau kažkokio graudulio apimtas, juk kas gi ji man, ji man svetima, aš jai ne senelis, bet argi tik kraujas riša. Ji auga mano sūnams namuose ir nešioja jo pavardę, ir to man užtenka. Ir kas man, kad ji rūpinasi, ji vokiečiai, ir, pagaliau, kaip aš noriu galiu kalbėti, aš savęs neįtikinu teigdamas, kad niekas to nežino, kad nesvarbu, ką žmonės kalba, jie mėgsta apkalbas. Aš palydėjau akimis svetimą vaiką, grįžau į kambarį ir po to išėjau į artimą valgyklą vakarienės. Ir vis galvojau ir galvojau, kas yra giminytė, ir man buvo vis labiau neišku. Galvojau apie meilę, laimę ir savanoriškus ir saldžius Annos užsidėtus pančius.

Policijos mašinos greit nulekia ir kažkur nelabai toli nutyla. Matyt, kas nors įvyko čia pat už kelių blokų. Pavasario diena šaltoka, bet vis tiek pavasaris, ir žmonės, išėję gatvėn, dairiasi, kur galėjo sustoti kiaušiojanti policijos mašina. Žmogus nori dvasiai peno, šurkštaus ir šlykštaus, tai gerai žino laikraščiai, todėl ir spausdina eibes žmogudysčių, kvailiausių ir šlykščiausių istorijų. Žmogus kūnas to šalinas, o dvasia trokšta ir taip pripratina prie visko kūną. Todėl nusi-kaltimai auga. Bet kas man darbo, laikas bėga, ir nemanau, kad begalėsiu daug šioje žemėje dėl to nukentėti, nors gera būtų pamatyti, kaip visa bus toliau. Bet norinčių matyti, kaip bus toliau, visais laikais buvo, nes juk visais amžiais žmogus gyvena, bet gal tik be tokio pasiutimo gyventi.

Vanda Balukienė Spalvų judesys lino audiny (akrilika) Iš lietuvių dailininkų parodos Čiurlionio galerijoje, Chicagoj

Sutelktinė mūsų dailininkų paroda

(Atkelta iš 3 pusl.)

labai sultingas šaknis, pradedant senaisiais medžio raizniais ir dievdirbiais ir baigiant moderniais anos tradicijos tęsėjais iš-eivijoje ir net šių dienų Lietuvoje. Vargu ar šioje parodoje būtų buvęs išskirtas ir premijuotas Adolfo Valeškos religinės temos vitražas "Motina". Jeigu lietuvių jėzuitai nebūtų pabrėžę savo specialios intencijos: premiją skirti už religinės temos darbą.

Jokios premijos šį kartą nenu-grito skulptūrai, nors darbų netrūko. O visai būt buvę gražu,

kad E. Marčiulionienės "Parti-zano motina" to įvertinimo būtų sulaukus. Ir ne vien dėl to, kad tema mums labai prie širdies, o ir dėl to, kad darbas tikrai eks-presyvus, monumentalus ir kū-rybingai šviežias šios temos kompoziciniame vystyme.

Viso to akivaizdoje peršasi mintis, jog ateityje reikėtų ieš-koti tam tikro balanso ir pre-mijos jury komisijos sudaryme ir premijų žanrais bei techniko-mis paskirstymo tiksliesniam apibrėžime. Atrodo, kad tokios metinės parodos atveju galerijos direkcija turėtų organizuoti bent

penkias premijas šitokiuose rė-miuose: viena premija už tapybą, kita už grafiką, dar kita už skulptūrą, viena už specialiai lie-tuviškos temos, nuotaikos ir dvasios kūrinį, kita už religinę temą.

Skaitytojas čia, gal būt, pasi-ges konkrečių ir detalių šios pa-rodos dailininkų aptarimo. Vargu ar šitai įmanoma padaryti laikraštiniuose apimtyje, kai pa-rodoje dailininkų net 47. Kiekvie-nas parodos lankytojas tegu pats renkasi sau patinkamiausius ir suprantamiausius. O mūsų šį kartą tik tokia bendroji išvada: paroda daro gerą įspūdį, pusėti-nai atrinkta, techniskomis ir te-momis įvairi, broliška sutelkti-nė, tikrai verta naujųjų galerijos patalpų.

Užsklandoje tebūna čia sumi-nėtos visų parodoje dalyvaujan-čių dailininkų pavardės alfabeti-ne tvarka: Dalia Alekniene, Van-da Alekniene, Petras Aleksa, Ar-

vydas Algminas, Dalia Ancevi-čienė, Vanda Balukienė, Ramin-ta Baukytė, Gražina Balsienė, Ona Baužienė, Petras Bugailiš-kis, Rimvydas Cinka Antanas Cooper, Jokūbas Dagys, Albinas Elskus, Pranas Gailius, I. D. Griežė, Vytautas K. Jonynas, Jo-nas Kelečius, Stefa Kvietienė, Vida Kristolaitytė, Dalia Kolbai-tė, Pranas Lapė, Aldona Labo-kienė-Vallis, Janina Marks, Bro-nius Murinas, Eleonora Marčiū-lionienė, Aleksandras Marčiūlio-nis, Irena Mitkutė, Ramojus Mo-zoliauskas, Regina Matusėvičiūtė-Smith, Aleksandra Navickai-tė-Bodner, Jadvyga Paukštie-nė, Juozas Pautienius, Jonas Rimša, Sesuo Mercedes, Magdalena B. Stankūnienė, Zita Sodeikienė, Danguolė R. Stončiūtė, Mikas Si-leikis, Vera Švabienė, Elena Ur-baitytė, Vladas Vaitiekūnas, Vy-tautas Virkau, Adolfas Valeška, Telesforas Valius, Viktoras Viz-girda ir Giedrė Zumbakienė.

Knyga apie kultūros varžymus Lietuvoje italų kalba

Prel. Vinco Mincevičiaus, ita-lų kalba Elta-Press redaktoriaus pastangomis, pasirodė studija "La repressione culturale in Litu-ania" (Kultūros varžymas Lietu-voje). Leidėja: Centro Studi Russia Christiana (Krikščioniško-sios Rusijos studijų centras), Via Martinese 16, Milano. Didžiaja knygos dalį sudaro autentiški do-kumentai. Turiny, be istorinio ir religinio apžvalginio įvado, yra: Stalino-Hitlerio sąmokslas, bal-tiečių deportacijų dokumentai, rusifikacija ir gyventojų priversti-nis kilnojimas, Vilniaus univer-siteto profesorių mirtys, žmogaus ir religijos teisų paneigimas, par-tizano L. Simučio ir kitų laišakai iš Sibiro. Lietuvos žydų protes-tas, kun. Šeškevičiaus byla, teis-mas ir reakcijos ryšium su tuo,

Lietuvos vyskupų laiškas, kun. Zdebskio byla ir tikinčiųjų protes-tai ryšium su ja, Lietuvos ka-taliku peticija JT Gen. Sekretori-riui ir Brežnevui, kiti tikinčiųjų protesto laišakai, 1972 m. gegužės demonstracijos ir kt. Kaina 2000 l.

DEVYNIOLIKTAS LYRIC OPEROS SEZONAS

Chicago Lyric opera pradės sa-vo sezoną rugsėjo 24 d. Bus sta-tomos šios operos: Puccini — La Boheme ir Tosca, Massenet — Manon, Donizetti — Maria Stur-arda ir La Fille du Regiment, Wagnerio — Siegfried, Bizet — Carmen, Strauss — Der Rosen-kavalier.

STUDENTŲ MENO PARODA

Kovo mėnesį Rosary kolegijoje vyks studentų meno paroda. Kiekvieną savaitę bus išstatomi nauji vis kitų dviejų trijų stu-dentų darbai.

3,000 DOL. KNYGOS KLUBUI

Antanas Mačionis iš JAV pra-nešė laišku Nidos knygų klubui Londone, Anglijoje, kad savo testamentu jis po mirties skiria 3,000 dol. tai lietuviškai knygų leidyklai.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1973 METAIS

American Travel Service Bureau, vadovaujamas Walter Rask-Rasciausko, 1973 metais organizuoja 12 turis-tinių ekskursijų į Lietuvą. Lietuvoje visos ekskursijos viešės 11 dienų — Vilnių, Kauną, Druskininkus ir Trakus. Walter Rask-Rasciauskas, pirmas pradėjęs vežti žmones į Lietuvą, tą darbą sėkmingai tęsia jau 12 metų. Po ekskursijos tvarkingai suorganizuotos vyksta sklandžiai.

Nr. 1 Gegužės 21 d.	15 dienų kelionė	IS CHICAGOS — \$750.00
Nr. 2 Gegužės 28 d.	16 dienų (su Leningradu)	IS CHICAGOS — \$798.00, IS NEW YORKO — \$700.00
Nr. 3 Birželio 3 d.	17 dienų (su Leningradu)	IS CHICAGOS — \$863.00, IS NEW YORKO — \$765.00
Nr. 4 Birželio 25 d.	15 dienų kelionė	IS CHICAGOS — \$815.00
Nr. 5 Liepos 9 d.	21 dienos (su Roma)	IS CHICAGOS — \$980.00 (Jau užpildyta)
Nr. 5-A Liepos 9 d.	14 dienų kelionė	IS CHICAGOS — \$825.00, IS NEW YORKO — \$725.00
Nr. 6 Liepos 15 d.	21 dienos (su Roma)	IS CHICAGOS — \$980.00, IS NEW YORKO — \$880.00
Nr. 7 Liepos 19 d.	14 dienų kelionė	IS CHICAGOS — \$835.00, IS NEW YORKO — \$738.00
Nr. 4-A Birželio 25 d.	14 dienų kelionė	IS CHICAGOS — \$825.00, IS NEW YORKO — \$725.00
Nr. 8 Rugsėjo 1 d.	14 dienų kelionė	IS CHICAGOS — \$825.00
Nr. 9 Rugsėjo 13 d.	21 dienos (su Roma)	IS CHICAGOS — \$980.00
Nr. 10 Rugsėjo 22 d.	14 dienų kelionė	IS CHICAGOS — \$800.00, IS NEW YORKO — \$700.00
Nr. 11 Spalio 1 d.	15 dienų kelionė	IS CHICAGOS — \$720.00
Nr. 12 Gruodžio 15 d.	14 dienų kelionė	IS CHICAGOS — \$735.00, IS NEW YORKO — \$635.00

Prasome iš anksto pasirinkti Jums tinkamą kelionės datą ir registruotis, nes dalyvių skaičius grupėse ribo-tas. Įmokėjimas asmeniu \$100.00. Paskebltos kainos — gyvenant dviese kambaryje: atskiras kambarys — \$85 papildomo mokesčio, ekskursijoje su Roma \$100.00 — papildomo mokesčio.

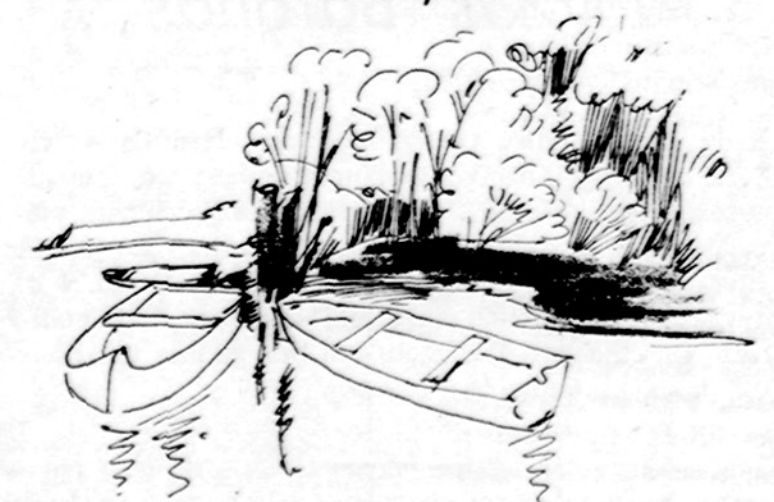
ALL AIR FARES SUBJECT TO CHANGE AND/OR GOVERNMENT APPROVAL.

Visais kelionių reikalais prašau kreiptis į:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60643
TELEFONAS — (312) 238-9787

Taip pat parausime kvietimus giminėms atvykti į Ameriką: teikiame informacijas kelionių reikalais į vi-sus pasaulio kraštus, parūpiname vizas ir bilietus.

JAUNIMUI?
Siūlome knygą:
ŠAMO EŽERO SEKLIAI
KOKIĄ DOVANĄ SKIRSITE ŠVENČIŲ PROGA
Įdomių nuotykių knygą parašė
NIJOLĖ JANKUTĖ
Labai gausiai iliustravo
Nijolė Palubinskienė
Kaina: \$4.00

Lietuviškos knygos klubo nariai gauna šią knygą su di-dele nuolaida. Klubas siūlo šią knygą lituanistinėms mokyk-loms, duodamos didelę nuolaidą.

Paskubėkite siųsti užsakymus adresu:

D R A U G A S
4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill.
60629

Antras kaimas kelia vainiką

Pokalbis su antrakaimiečių užvaizdu Algirdu Titu Antanaičiu

Jau netrumpa metų virtinė, kai kiekviename kultūrinės veiklos sezono Chicagoje įpratome nebeapsieiti be Antro kaimo linksmųjų spektaklių. Ir ne vien tik Chicagoje. Antrakaimiečiai netingi, kviečiami, paskrajoti ir po kitas artimesnes ar tolimesnes lietuviškas kolonijas. Chicago Antras kaimas čionykščiaime mūsų kultūriname bruzdėjime jau taip giliai įsiplietino, jog tikrai būtų labai liūdina ir daug ko trūktų, patriotiškai pasakius, lietuviškai gyvybei, jeigu antrakaimiečiai pastatytų. Ačiū Dievui, iki to, atrodo, dar labai toli. Čia šiemet kovo mėn. 10 ir 11 d. rengiami spektakliai žada būti, kaip skinda kalbos, net kažkuo ypatingi. Apie tai norėdami sužinoti ką tikresnio, čia užkalbiname šio gajaus kolektyvo užvaizdą **Algirdą Titą Antanaičių**.

— *Nugirdome žinią, kad šiemetiniai "Antro kaimo" pavaršiniai spektakliai iš įprastos kamerinės Menės patalpų persikels į Jaunimo centro didžiųjų salę. Jeigu tai tiesa, kas paskatino šitokią "tautų kraustymąsi" padaryti? Ar didelis "Antro kaimo" programų pasisekimas, ir jau ankštoje salėje netalpinama publika, ar kurios kitos priežastys?*

— Antras kaimas šiais metais švenčia savo 10 metų gyvimo sukaktį. Mūsų tipo kolektyvui tai nėra eilinė sukaktis, todėl nutarėme ją tinkamai atžymėti. Pakvietėme visus iki šiol bet kada grupėje aktyviai vaidinusių, duodami progos kiekvienam aktyviai programoje pasireikšti. O kadangi šiandien ne vienas jų gyvena toliakam nuo Chicago (pora merginų atskris iš Los Angeles, vienas vyras iš San Francisco, kitas iš Marylando, juos visus sutelkti tegalime tik vienam savaitgaliui, t. y. dviem pastatymams, penktadienio vakarą skiriamą generalinei repeticijai. Norėdami sudaryti galimybę juos visus dar kartą (gal ir paskutinį) pamatyti didesniame žiūrovų skaičiu, ir ryžomės keltis į erdvesnę salę.

Dėl pasisekimo kol kas skystis negalime. Menėje per paskutinius penkerius metus kiekvieną naują programą statydavome bent šešetą kartų, ir beveik visada salė būdavo užpildyta. Jeigu Jau Jaunimo centre visos vietos būtų užimtos, tai dviejuose pastatymuose turėtumėm maždaug tą patį žiūrovų skaičių.

— *Kokių turimų ir kokia forma galvojate pabrėžti tą sukaityvinį momentą?*

— Bene didžiausia naujovė bus ta, kad pirmoji programos dalis, nors taipgi susidedanti iš daugelio atskirų vaizdėlių, bus apjungta taip, kad sudarys vieną ištisinį veiksmą. Jam duota iškilmingo sukaityvinio akto — "Akademijos" forma, parodijaujant mūsų panašius minėjimus įsenėjusias rutinas, trafaletus ar ydas. Kai kurie skėčiai šioje dalyje bus įvesti "veteranų" antrakaimiečių biografinių epizodų pretekstu, kitų atsiradimui sudaromos kitokios priežastys.

Esminis sukaityvinio momento pabrėžimo faktas vis dėlto yra tas, kad programoje dalyvaus veik visi antrakaimiečiai. Manome, kad žiūrovams bus įdomu dar kartą scenoje pamatyti Kazi Almeną, Rimą Vėžį, Ramunę Jurkūnaitę, Romą Aninkevičių, Neriją Linkevičiūtę, Vyta Demereckį, Joną Žukauską, Elyvą Kavaliūnaitę, o taipgi Vidą Gilvydiene, Romą Kinką, Eglę Juodvalkytę... Visų jų pasirodymas

viename pastatyme ir mums patiks yra pati didžiausia šios programos atrakcija.

— *Vis dėlto manau, jog nemazai bus ir tokių, kurie galės iš anos jūsų spektaklių kurčeminės (gera prasme!) nuotikos, kuri būdavo Marquette Parko Menėje — prie staliukų, su vyno stiklu parankėje ir pn. Ar visa tai turės dingti Jaunimo centre, ar susodinsite publiką į suolus, ar prie staliukų, kaip ir Menėje, paruošiant salės kėdėje ir bufečiuką?*

— Įprastinės kabaretinės atmosferos bandysime nekeisti. Taigi ir Jaunimo centre svečius sodinsime prie staliukų (kurios rezervuoti raginame iš anksto, skambinant skelbimuose nurodytu telefonu). Galvojame ant kiekvieno staliuko pastatyti po porą butelių šampano, o taipgi sudaryti galimybių nusipirkti bent puono, alaus ar kavos. Savo kabaretinės nuotikos, netgi formos, anaiptol nemanome išsidažinti... Neatsisakome šiuo žygiu ir menės, kurią tebe laikome savo "tikraisiais namais", į kuriuos vėl sugrįšime, jei likimas lems ilgiau išsilaikyti... Tačiau šiam pastatymui, pakeitus jo formą, jau minėta prasme, paaiškėjo, kad ir Menės scena jau būtų gerokai per ankšta...

— *Gal jau galite detaliau atskleisti mūsų skaitytojams šių metų jubiliejinio Antrojo kaimo spektaklių apmatų? Kurie rašytojai jau parašė ar rašo jūsiškei scenai skėčius? Ar Jūs patys, kaip Antro kaimo" užvaizdas, rašytojams pakišate vieną kitą sugestiją, ar jie laisvai patys ieško to, kas jiems parankiausia?*

— Pirmąją programos dalį jau lyg ir aptariau. Joje pakartosis bent keletą vaizdėlių, statytų ankstyviausiais Antro kaimo metais. Juos atrinkdami, laikėmės keleto normų: kad tikty bendrajai pasirinktai formai, būtų kiek galima originalesnė, o taipgi nereikalaujanti didelio veikėjų skaičiaus ar itin tamprus "susižadimo".

Antroji dalis bus standartinio pobūdžio, per keletą paskutinių metų išbandytos formos.

Pagalbos iš šalies susilaukėm gana nedaug. Stipriausiai mus ir vėl parėmė Kazys Almenas. Mes jam labiausiai dėkingi, nes dar nebuvo nė vienos programos, kur jis nebūtų kuo nors prisidėjęs.

Paramos susilaukėme iš Jurgio Gliados, Prano Visvydo ir kitų, bet ne viskuo galėjome pasinaudoti. Kai ką prisitaikėme ir ne iš specialiai mums rašytų dalykų: Aloyzo Barono (dr. S. Aliūno) ar Vlado Šimkaus eilėraščių, Vytautės Žilinskaitės feljetonų... Kitą medžiagą gaminomės savo "virtuvėse"...

Kontaktuodamas rašytojus, kartais jiems vieną kitą sugestiją pakišu, bet neprisimenu, kad kas nors būtų jomis pasinaudojęs. Dėl to, žinoma, nesierziniu, nes juk ir mes savųjų autorių sugestijų raidės retai kada laikomės.

— *Eilę pastarųjų metų užaizdaukimas "Antrojam kaimui". Tur būt, esate patyrę, kokio pobūdžio skėčius mėgsta inscenuoti aktoriai ir kokio pobūdžio skėčiais labiausiai yra patenkinti žiūrovai? Ar visada tokius atvežais laimi, pasakytume, aukštoji literatūra ir menas, ar kas nors kita?*

— Vaidintojai daugiausia mėgsta tokius skėčius, į kuriuos tikisi susilaukti spontaniškos, tiesioginės ir akivaizdžios publikos reakcijos: juoko, plojimo ir pan. To nesitikėdami arba nesulaukę, jie praranda pasitikėjimą ne tik vaidinama medžiaga, bet ir patys savimi. Labai retai su pakilimu šokama dirbti prie vaizdėlio, į kurį iš anksto žinoma, jog publika tiesioginiai ir akivaizdžiai nereaguos. Bet pasi-taiško ir tokių. Iš perykštės programos galėčiau nurodyti vaizdėlį "Mūsų šešėliai, padaryti iš kelių Fausto Kiršos Dialogų (išspausdintų šiemet pasirodžiusioje jo rinktinėje "Palikimas"). Jie patraukė savo paprastumu, vidine šiluma, galimybėmis daug ką pasakyti paūžėmis ir daugtaškiais. Šių metų repeticijoje pora kartų bandėme gabaliuką, padarytą iš Juozo Grušo novelės. Jis merginoms patiko, nors yra gaudžiai ironiškas, liūdnas. Bandysime kada parodyti.

Mūsų vidutinis žiūrovas mėgsta gyvą, kontrastišką, daugiau paviršutinišką, bet aiškiai pabrėžtą humorą, pristatytą, nevengiant šaržo, netgi klounados. Kada mūsų vertintojai ne kartą reikalauja iš mūsų aštresnės, netgi didaktinės, moralizuojančios satyros, publikos vidurkiui jie neatstovauja. Tokią satyrą publika labai retai palankiai priima. Paprastai arba apie ją nie-

Antras Kaimas, pasirošęs konfrontacijai su žiūrovais Jaunimo centre, Chicagoje, kovo 10 (8 v. v.) ir kovo 11 (3 v. p. p.). Iš viršaus žemyn: Vyta Marčiukaitis, Juozas Aleksišius, Vaigalė Kavaliūnaitė, Romas Stakauskas, Algirdas T. Antanaitis (prievažda), Rimas Cinka ir Jūratė Jakštė.

ko nekalba, arba stengias numot ranka, prikišant nebūtus ir neesminius trūkumus. Satyra kanda, o kandamas žmogus retai kada juokiasi ar šypsoi. Būna, žinoma, laimingų išimčių. Pernai, sakysim, daugumai itin gerai praėjo "Paskutinis posėdis", nors tai jau gana kandi satyra...

Kalbėti apie "aukštąją literatūrą" ar meną, būtų nekuku ir preteninga. Netgi priešinga mūsų pagrindiniams įsitikinimams ar tikslams...

— *Susidariusi įspūdis, kad šio pastatymo vaidintojų sąstatas bus gana didelis, bet dar nieko nepasakėte apie "reguliarinius" šiuo metų vaidintojus. Tikslu, kad ir tokių yra.*

— Na kaipgi be jų išsilaikytumėm? Jie ir išpildys didžiulią programos dalį, surįšdami daugybę valandų repeticijoje ir pasirodiant namuose ar autobusuose. Vyrų ir vėl liko tie patys: nuo pradžios iki galo Antrame kaime išdirbs Romas Stakauskas, taipgi vienas "kūrėjų" — veteranas Rimas Cinka ir penktametis Vyta Marčiukaitis. Reguliarinioji įsijungė ir pernai vienoje rolėje epizodiniai pasirodę Juozas Aleksišius, Reguliaris merginas šiemet teturime dvi: ketvirtametę Jūratę Jakštę ir naująją (ne scenoje, o tik su Antru kaimu), bet tikrai iš karto sunkia našta apsikrovusią ir kantriai ją nešančią Vaigalę Kavaliūnaitę. Grupė gana gerai balansuota, šiemet itin sunkiai dirbanti, rodanti daug nuosirdaus entuziazmo... Tad tikimės žiūrovų neapvilti. Ypač, jei jie ateis nuosirdžiai pailsėti ir ne iš anksto nusiteikę ieškoti aukštojo meno gelmių ar profesionalių scenos plonybių. Jų, deja, ne nežadame...

Zadat ar nežadat, o vistiek žinome, kad visko bus. Tad kalendoriuje tuoj pat ir pasižymim, kad nepamirštume, dvi dienas: kovo 10 ir kovo 11 d.

MIRE ŠIMTAMETIS REDAKTORIUS

John Netherland Heiskell, kuris per paskutinius 70 metų redagavo "Arkansas Gazette", mirė sulaukęs 100 metų. Jo laikraštis, seniausias srityje už Misissipi upės, yra laimėjęs Pulitzer premiją. Velionis kasdien atėdavo ir redakciją iki savo 99-to gimtadienio. Paklaustas apie savo ilgo amžiaus priežastį, jis pareiškė, kad tai buvo "Dievo neapsižėjęs".

Senosios išeivijos kultūrininkas

Tik 43 metus teturėdamas miręs, kun. Aleksandras Burba vis dėlto įstengė palikti neužmirštą savo vardą lietuvių išeivių kultūros istorijoje. Mirė 1898 m. kovo 27 d., taigi prieš 75 m. Buvo kunigas, visuomenininkas, rašytojas, publicistas. Kilęs iš Pailių valsė. Baigęs Vilniaus kunigų seminariją, kunigu buvo įšventintas 1882 m. Paskirtas vikaru į Zaslų, ten įvedė lietuviškas pamaldas, rinko tautosaką. Buvo Labanoro klebonu, kol rusai už lietuviškų knygų platinimą ir patriotinę veiklą uždarė jį į Gardino vienuolyną. Bendradarbiavo Aušroje. Varpe. Rusų persekiojamas, dvarininkų skundžiamas, gavęs iš J. Šliupo kvietimą, atvyko į JAV. Plymouth, Pa. suorganizavo lietuvių parapiją, kurioje klebonavo iki mirties.

Daug nudirbo, žadindamas lietuvių tautinę sąmonę ir atskirdamas juos nuo lenkų, padėdamas kurti savas parapijas. Bendradarbiavo JAV lietuvių spaudoje, pirmininkavo Susivienijimui Lietuvių katalikų draugijai Amerikoje, faktiškai tvarkė Vienybės Lietuvininkų redakciją, įsteigė Valtį. Parašė ir išleido eilę religinių ir patriotinių leidinių.

POEZIJOS ŽURNALO REDAKTORIAUS PASKAITA

Daryl Hine, žurnalo "Poetry Magazine" redaktorius, Rosary kolegijoje, Chicagoje, kovo 5 d. 1 v. p. p., skaitys paskaitą apie poeziją, apie literatūrinį atgimimą po 1912 m. ir apie to poezijos žurnalo reikšmę, ugdant kūrybingumą.

Arch. Landsbergio 80-tas gimtadienis

Architektas Vytautas Landsbergis-Zemkalis, architektūrą studijavęs Rygos politechnikos institute ir Romos aukštojoje architektūros mokykloje, yra gimęs 1893 m. kovo 10 d., taigi šiemet jo 80-tas gimtadienis. Yra pastatęs Raudonojo Kryžiaus ligonines Kaune, Klaipėdoje, Šveikšne, Panevėžyje, Šiauliuose ir kitur. 1939-1944 m. Vilniaus miesto vyr. inžinierius ir architektas, vadovavo Vilniaus miesto gen. plano sudarymui. Yra suprojektavęs apie 70 įvairių stambesnių pastatų, pasižymičių geromis savybėmis.

RAŠO MERTONO BIOGRAFIJA

Garsiojo rašytojo trapisto Tomo Merton biografią rašo John Howard Griffin. Jam leista naudotis visais trapisto vienuolyno esančiais dokumentais ir ten randa medžiagą, liečiančią T. Merton. Numatoma, kad biografija bus baigta rudenį.

TRANKIOS MUZIKOS ITAKA I AUGALUS

Amerikos medikų draugija paskyrė premiją Louisianos jaunuoliui Gabino Cabanilla, 18 m., gyvenančiam Houma mieste, už jo tyrimus — kokios įtakos tranki muzika turi į augalus. Savo eksperimentuose jis per garsintuvą leido trankią modernią muziką ir švelnią klasikinę. Nustatė, kad skambant trankiajai muzikai, augalai nulinksta tolyn nuo garsintuvo, bet ima linkti į garsintuvo pusę, kai leidžiama švelni, klasikinė muzika. Šio atradimo įtakojė tas jaunas tyrinėtojas rašo: "Manau, kad ta skardžioji mūsų jaunosios kartos muzika veikia į mūsų protinę ir fizinę sveikatą".

RUSŲ IR KINŲ KALBOS JEZUITŲ UNIVERSITETE

Gregorianumo universitetas Romoje, vedamas tėvų jezuitų, šiais mokslo metais turi rusų ir kinų kalbas. Abudu kursus dėsto moterys: rusų kalbą prof. Irina Flinow, kinų — prof. Lucija Hung Yen-Yu.

KOSTAS BUTKUS

Tel. PR 8-2781 (778-2781)
TVOROS, LANGAI, DURYS.
STOGELIAI, RINOS, APKALIMAI (Siding)

IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI

30% iki 50% nuolaida
Galima pirkti dalimis ir išmokėtinai
SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 S. Western — Tel. GB 4-4421

Lotyniškos Giedotinės Mišios

(LATIN HIGH MASS)

iš netolimos praeities

ILGESINGAI NUSITEIKUSIEMS KATALIKAMS

Iškilmingai giedamos Bonaventuro choro... jos prielia pilną lotyniškų giedotinių Mišių grožį tikroje, senovinėje formoje. Gražna ir atskleidžia visą galvinantį mistiškumą iš mielių prisimenamų laikų. Šis puikiai išleistas albumas, retas rinkinys mėgėjams, tikrai praturtins bažnyčios, mokyklos ar namų knygyną. Daug reikianti ir vertinga dovana.

CATHOLIC HYMNS

P. O. BOX 184

BEVERLY HILLS, CAL.

90213

DIDINGA

Puiki Muzika:
Prefacijos, Pater Noster ir t.t.
Gregorinės giesmės
Casali, Mišios in G
Schubert, Ave Maria
Frank, Panis Angelicus

STEREO

TK \$5 98

Plus 50c perstantumui

Philomena sako...

Taupymas yra šeimos pareiga. Įvairūs skelbimai masina visą šeimą pirkti ką nors naujo. Bet

jei norite išgyti namą, turėti pakankamai lėšų vaikų mokslui ar senatvei, laikas jau dabar pradėti taupyti.

Pirmą, taupomą Chicago's Taupymo ir Skolų bendrovės bet kokiame skyriuje, yra Federalinės valdžios apdraustą iki \$20.000.00.

5 1/2%	5 1/4%	5 3/4%	6%
90 Day Passbook Account	90 Day Passbook Accounts	1,000 or more Savings Certificate (1 to 2 yrs.)	\$5,000 or more Savings Certificate (2 to 10 yrs.)

CHICAGO

savings and loan association

6245 south western avenue 476 7575

Jonas Rimša Fare Matainai (aliejus)
Iš lietuvių dailininkų parodos Čiurlionio galerijoje, Chicagoj

Nauji leidiniai

• **Jurgis Lebedys, LITUANISTIKOS BARUOSE, I.** Studijos ir straipsniai. Išleido "Vagos" leidykla Vilniuje 1972 m. Leidinys 416psl.

• **Jurgis Lebedys, LITUANISTIKOS BARUOSE, II.** Recenzijos, paskaitos, sumanymai. Išleido "Vagos" leidykla Vilniuje 1972 m. Leidinys 306 ps.

Tai vieno, labiausiai šiais pokario dešimtmėčiais okupuotoje Lietuvoje pasireiškusi, senosios lietuvių literatūros tyrinėtojo, Vilniaus universiteto profesoriaus Jurgio Lebedžio lituanistinių darbų dvitomis. Deja, jis yra jau pomirtinis. Dar daug žadėjęs senosios lietuvių literatūros mokslui, prof. dr. Jurgis Lebedys mirė 1970 m. liepos 12 d., išgyvenęs tik 57 metus.

Abiejų tomų redakcinė komisija: V. Arėška, J. Bielinis, K. Dovėla. Abudu toms paruošė J. Girdziuskas.

Pirmajame tome spausdinamas bendrasis abiejų tomų įvadas, parašytas Juozo Girdziusko ir Vytauto Vanago. Jame skaitytas supažindinamas su prof. Jurgio Lebedžio gyvenimo keliu ir nuveiktais darbais. Pirmojo tomo gale pridėtos paaiškinimuose, be kita ko, sakoma: "Šiame J. Lebedžio raštų dvitomyje surinkti visi reikšmingiausi spausdinti jo darbai (išskyrus monografijas), kurie buvo išblaškyti įvairaus pobūdžio leidiniuose. Dėl vietos stokos nedami tiksliai straipsniai apie M. Daukšą ir S. Stanevičių, kadangi apie šiuos rašytojus yra išėjusios atskiros knygos. Iš J. Lebedžio rankraštinio palikimo pirmiausia atrinkta tai, kas jo paties buvo suredaguota, skirta spaudai (straipsniai apie K. Donelaitį, J. Bretkūną, D. Kleina, Vilniaus universiteto reikšmę lietuvių literatūrai). Tačiau vietos nesitenkinta. II-ajame tome dedama taip pat rankraščiuose likusių recenzijų, paskaitų konspektų, nebaigtų darbų fragmentų, planų, projektų. Jie papildė J. Lebedžio spausdintų darbų tematiką ir problematiką, taip pat parodo jo mokslinio darbo apimtį ir užmojus".

Kiekvieno lietuvių literatūros bičiulio abu šie Jurgio Lebedžio darbai tomai bus skaitomi su didžiausiu malonumu. Tai nuostabus, savo sritį mylinčio ir jį gerai pažįstančio mokslininko, keičiančio Mažvydo, Bretkūno, Sirvydo, Donelaičio, Valiūno, Poškos, Daukanto ir jų epochų keliais, trumpesnės recenzijos užgriebiant taipgi šiuos laikus ir šiandienines folkloristikos mokslo disertacijas bei kt.

Abu tomai iliustruoti Jurgio Lebedžio gyvenimo nuotraukomis.

Lebedžio gyvenimo nuotraukomis.

• **CIR VIR VIR PAVASARIS.** Smulkioji lietuvių tautosaka. Paruošė K. Griogas. Išleido "Vagos" leidykla Vilniuje 1971 m. Dail. K. Juodkaitis. Leidinys 160 ps. Knygelė ne vien savo turiniu, bet ir estetinė išvaizda yra tikras deimaniukas. Tekstas ir iliustraciniai piešiniai bei užsklandos spausdinami dviem spalvomis, ir šiaip puslapių su tvarkymas akiai labai patrauklus.

Smulkioji tautosaka knygoje skirstoma į tris skyrius. Pirmasis pavadintas "Ne kas rytas labas rytas". Čia sutelkta lietuviškosios patarlės ir priežodžių su įvadinio aptarimu. Antrojoje dalyje ("Bėk per klounus — gausi duonos") vėl su įvadinio žodžiu pateikiami: skaičiavimai, greitaikalbės, erzinimai, vardų pajukimai, pastabos, repikos, dialogai, nesuskalbėjimai, etiketiniai iškraipymai, maginiai žodžiai ir kt. Trečioji dalis — "Cir vir vir pavasaris". Čia jau skamba gamtos garsų pamėgdžiojimai su atitinkamu įvade.

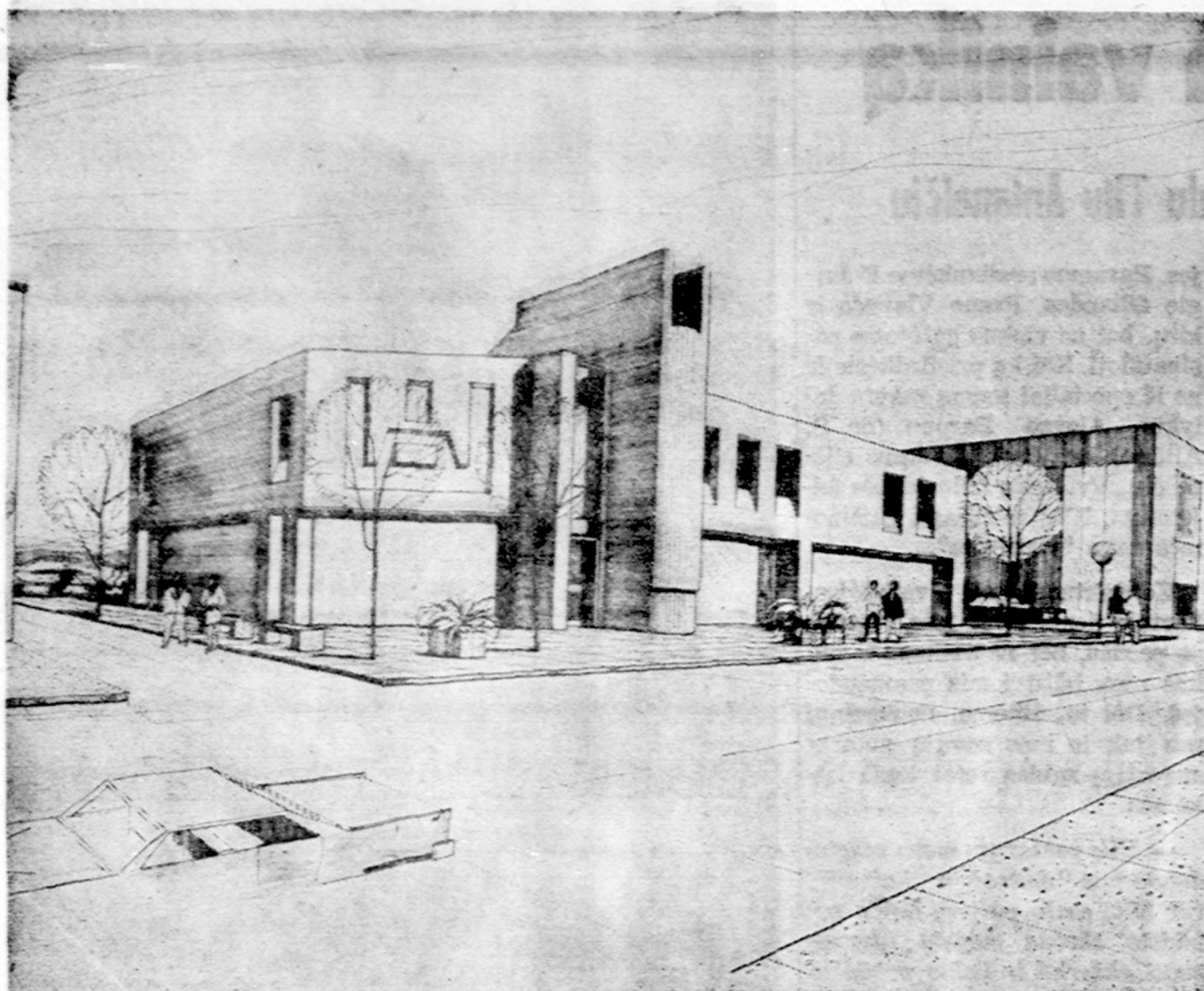
Knyga yra akylos ir kruopštaus darbo rezultatas. Ji bus nepamainoma taipgi kiekvienam mūsų tautosakos tyrinėtojų.

• **SENELIŲ PASAKOS.** Užrašė Jurgis Dovydas. Paruošė Norbertas Velus. Iliustravo Aspažija Surgailienė. Išleido "Vagos" leidykla Vilniuje 1972 m.

Tai 26 lietuvių liaudies pasakos, sudėtos į 190 puslapių didesnio formato puikiai išleista knyga, iliustruota žėriniais juoda — balta, viso puslapio dydžio, A. Surgailienės piešiniais. Pasakos pasakotos, kaip gale nurodoma, 24 pasakų sekėjų įvairiose Lietuvos vietose. Vienos iš jų yra buitinės, kitos stebuklingų nuotykių, trečios vėl be galo senos — mitologinės. Didelė dalis jų pateikiama su dainuojamo teksto tarpais. Aplamai, rinkinys bus įdomus ne vien tik pasakų mėgėjui vaikui, bet ir pasakų tyrinėtojų mokslininkui.

• **Sofija Jonynienė, TEVŲ NAMELIAI BRANGŲS.** Lituanistinių mokyklų penktajam skyriui. Išleido JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo taryba Chicagoje 1973 metais. Leidimą parėmė Lietuvių fondas. Iliustravo A. Korsakaitė-Sutkuvienė. Spausdino salesiečių spaustuve Romoje. Vadovėlis 276 ps., gausiai iliustruotas nuotraukomis, spalvotomis užsklandomis ir piešiniais, kietais viršeliais, kainą \$7.00, gaunamas "Draugo".

Vadovėlis savo išorine išvaizda ir puslapių spalvotais piešiniais bei geromis nuotraukomis

Los Angeles Lietuvių Bendruomenės Namų projektas.

Architektas Jonas Nalis

Arch. Jonas Nalis — architektūrinio konkurso laimėtojas

Architektūra yra lengviausiai prieinamas menas. Susiduriame su ja kiekvienam žingsnyje. Visi ją stebime ir vertiname: giriame ir peikiame. Gyva reakcija rodo, kaip tampriai, beveik intymiai esame įtaigojami mus supančios žmogaus sukurtos fizinės aplinkos. Nuo projektuotojo talento stiprumo priklauso miesto panoramos didingumas, parko gražumas, gyvenamo namo patogumas ir patvarumas.

Mūsų amžiuje gyvenimo kokybė turi būti matuojama ne atkirstine prabanga, bet kultūrinio jaukumu. Kiekvienas pastatas turi savo specifinius reikalavimus ir paskirtį. Jų suderinimas ir techninių bei estetinių elementų apjungimas į vienybę visumą yra architektų pašaukimas ir kasdieninis darbas. Tam atlikti neįtenka vien gerų norų ir entuziazmo, bet reikia teoretinio akade-

vieton buvo pakviestas arch. Rimantas Penčyla.

1972 m. rugėjo mėn. 29 d. Tautiniuose Namuose įvyko komisijos posėdis, kuriame dalyvavo visi anksčiau išvardinti komisijos nariai bei G. Lazauskas, kuris buvo išvykęs iš Chicago. Atidariusi atsiųstus paketus ir peržiūrėjusi eksponuotus projektus, komisija pirmą vietą pripažino ir premiją paskyrė arch. J. Naliui.

Iškilmingas premijos įteikimas įvyko PLIAS ir ALIAS visuotinio suvažiavimo metu, praėjusį rudenį, Washingtone. Jų komisijos protokola perskaitė jos pirmininkas arch. A. Kerelis, o premiją įteikė PLIAS ir ALIAS pirmininkas inž. V. Vidugiris, kurį priėmė ir padėkos žodį tarė arch. J. Nalis, specialiai tai progai iškvietęs į Washingtoną. Kiti projektai, neatidariusi vokų, buvo perduoti konkurso organizatoriams PLIAS C. v-bai.

Arch. Jonas, Algimantas Nalis visus mokslus išėjo JAV, Chicagoje baigė Nekalto Pradėdimo pradžios mokyklą ir lituanistinę mokyklą. Vėliau Thomas Kelly Aukš. mokyklą. Visą laiką priklausė Skautų Vycių būreliui, baigė Illinois universitetą bakalauro laipsniu iš architektūros. Priklauso Akademikų skautų Korpus, Vytis ir ALIAS. Yra narys American Institute of Architects (A.I.A.). Su žmona Birute (Slajute) gyvena Chicago priemiestyje Clarendon Hills, Ill. Šiuo metu yra dalininkas (collaborative) architektūrinės įstaigos, kuri yra 332 South Michigan Ave., Chicago, Ill., — 60604, Tel. (312) 922-1736. Kalbant apie asmenį, ypač malonu pabrėžti, kad Jonui yra nesvetimas ir lietuviškas spaudos darbas. Jis yra "Technikos Žodžio" bendradarbis. Pernai paruošė platą lietuvių architektų darbų apžvalgą, talpintą "T.Z." — 1-2 numerį, ir tam pačiam dvigubam suaktyviniam numeriui sukūrė įspūdingą, technikos pažangą vaizduojantį viršelį. Tai ne taip dažnas mūsų reiškinys, vertas ypatingai šilto dėmesio.

Šiuo metu visi darbai yra konkurso mecenatų rankose. Pats projektas, tikimės, specialistų bus išgildintas techninėje spaudoje. Čia tik norisi pabrėžti keletą būdingų bruožų. Konkurso projektas buvo labai kruopščiai parengtas. Puikiai išvystyti abiejų aukštų planai, kurie, reikalaujant, duotųsi lengvai pakeičiami, nieko nesugadinant. Įvaizniam laikui išvykus į Europą, jo

Architektas Jonas Nalis, architektūrinio konkurso laimėtojas

minio pasirengimo ir kūrybinės kibirkštės.

Kultūringa yra tradicija supažindinti visuomenę su savo kūrėjais. Pasekdami šį gražų paprotį, norime skaitytus supažindinti su jaunu, gabiu architektu Jonu Naliu. O tam susidarė retai pasitaikanti proga — arch. — J. Nalis laimėjo Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos (ALIAS) pravaista architektūrinio konkurso ir Los Angeles Lietuvių Bendruomenės Namų v-bos paskirtą premiją.

PLIAS C. V-bos konkursą praveisti buvo įgalioti arch. Albertas Kerelis. Jis sudarė tokios sudėties jūrą komisiją: arch. A. Kerelis (pirm.), arch. Vytas Peldas, arch. Vytas Germanas, arch. Jonas Kova, inž. Jonas Jurkūnas, inž. Juozas Rimkevičius, inž. Viktoras Jautokas ir inž. Grožvydas Lazauskas. Arch. J. Kovai, ilgiam laikui išvykus į Europą, jo

įdomus. Situacijos planas racionalus, plotas išnaudotas taupiai, tuo pačiu paliekant erdvę. Visuomenėje projektas įdomus, su charakteriu ir modernus, prie kurio prasidėta daug valandų, atkakliai beiškant tinkamiausio sprendimo.

kaip pavyzdį, turėtų pasekti ir kitos institucijos bei pavieniai asmenys.

J. Rimkevičius

Talentingą kompozitorių prisimenant

Kompozitorius ir pianistas Sergejus Prokofjevas mirė 1953 m. kovo 4 d., Maskvoje. Siemet suėina 20 m. nuo jo mirties. Rimskio-Korsakovo, Čerėpnio, Taniejevo mokinyse Petrapilio konservatorijoje. Studijas giliną Londone, kur susipažino su Diagilevu. Lankėsi JAV, Paryžiuje ir kituose kultūros centruose. Nuo 1932 m. grįžęs į Rusiją, turėjo pergyventi komunistų partijos kaltinimus, kad priklauso prie "formalistų, einančių prieš liaudį". Daugybės muzikos kūrinių autorius.

WAGNER & SONS

Typewriters, Adding Machines & Checkwriters
Nuomoja — Parduoja — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virs 50m. patikimas patarnavimas
5610 South Pulaski Road
Phone — 581-4111

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai, pritaikinti paveikslams ir skelbimams, rėmai — metalu apdėti rėmai.
2400 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258 - 59

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių firmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidars pirmadienį ketvirtadienį vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois, 60629
Tel. PROspect 6-8998

PAKELIAMA "DRAUGO" PRENUMERATA

Šių metų kovo 1 d. dienraščio "Draugo" prenumerata bus pakelta vienu doleriu visose srityse: Cook apskr., Illinois valstybėje \$20.00 metams; kitur J.A.V. \$18.00; Kanadoje \$20.00; užsienyje \$21.00; tik seštadienis \$11.00.

Tačiau "Draugo" prenumeratos visvien pasilieka dviem doleriais pigesnės, negu kitų lietuviškų dienraščių, nors "Draugas" turi daugiau puslapių ir kas savaitę kultūros priedą.

Darbininkų algos, pašto išlaidos, popieriaus ir daug kitos kainos gerokai pakilo. Administracija yra priversta prašyti bent 5% daugiau už prenumeratas.

Nors skaitytojai gražiai rėmė mūsų spaudą Kalėdų laikotarpy, tos aukos negalės padengti reikalingų išlaidų. Prenumeratos pabranginimas būtų buvęs daug didesnis, jei ne gausios aukos spaudai.

Administracija reikią nuoširdžią padėką prenumeratoriams už dosnią paramą ir prašo paramos ir ateityje.

Kviečiame skaitytojus atnaujinti prenumeratas iki kovo 1 d. pagal seną kainą. Pasinaudokite šia proga.

Administracija

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

R. B. PIETKIEWICZ, Pres.
2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

6%

INSURED

5%

Mokamas už dvių metų Certificate mokėjimas Minimum \$5,000.00
PINIGAI NESTI IŠ 15 D. PENO NUOSIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS PIRMADIENI KETVIRTADIENIŠKAI 9 V. P. R. IŠ 9 V. V. ANTRADIENI PENKTADIENIŠKAI 9 V. P. R. IŠ 5 V. V. ŠEŠTADIENIŠKAI 9 V. P. R. IŠ 12 V. D. — Trečiadienį uždaryta

LIČDNOJI STATISTIKA

Legalizavus abortus, Anglijoje 1972 m. buvo nužudyta 156,714 negimusių.

Kultūrinė kronika

Adomo Galdiko darbų paroda Rochesterį

Rochesterio Lietuvių Bendruomenės Kultūros sekcija, vadovaujama rašytojo Jurgio Jankaus, organizuoja šioje kolonijoje Adomo Galdiko spalvinių darbų parodą, atidaromą parą salėje kovo mėn. 3 d. 7 val. 30 min. vak. Parodą ten apibūdins Lietuvių rašytojų draugijos pirmininkas poetas Leonardas Andriekus. Rochesterįje ta proga bus sutelkta 40 Adomo Galdiko darbų. Parodos pajamos skiriamos Galdiko monografijai, kuri šiuo metu baigiama spausdinti. Išėjus monografijai, Galdiko darbų paroda įvyks New Yorke, vienoje žymiausių šio miesto galerijų. Gi dabar rodomi terčiama ir kitiems šių aplinkinių lietuviams sudaroma gera proga įsigyti šio žymaus mūsų dailininko paveikslų.

Lietuvių poezijos antologij: pasisiekimas Belgijoje

Zentos Hellemans - Tenisonaitės parengta lietuvių poezijos antologija flamų kalba ir Belgijoje 1971 m. išleista vardu Een steen heeft geen hart (Akmenėlis turi šaltą širdį) laimėjo tokį pasisekimą, kad jos laida buvo baigta išspauduoti prieš praėjusias Kalėdas. Zenta Hellemans-Tenisonaitė taipgi yra parengus nederlandų poezijos rinktinę lietuvių kalba. Ji netrukus žada pasirodyti vardu "XX amžiaus nederlandų poezijos rinktinė". Idomu, kad šios knygos Briuselio švietimo ministerijos departamentas jau iš anksto yra užsakęs 100 egzempliorių.

100 metų nuo J. Endzelyno gimimo

Latvių kalbininkas, daug tyrinėjęs ir lietuvių kalbą, Janis Endzelynas (Endzelins) gimė 1873 m., taigi, šiemet sueina 100 metų nuo to daug lietuvių k. studijoms pasitarnavusio filologo gimimo. Mirė 1961 m. liepos 1 d. Rygoje. Prof. Endzelynas klasikinę filologiją studijavo Tartu universitete, kur buvo ir pakviestas dėstyti baltų ir slavų kalbas. Petrapily gavo daktaro laipsnį, parašęs disertaciją iš lyginamosios slavų-baltų kalbotyros. Profesoriaus Charkovo universitete, o nuo 1920 m. — Rygos universitete. Turėjo daug įtakos, nustatant lietuvių kalbos rašybą. Ilgus metus pirmininkavo lietuvių filologų draugijai. 1921 m. įsteigė ir iki 1940 m. redagavo jos metraštį. Priklausė eilei užsienio kalbotyros draugijų. Bendradarbiavo lietuvių žurnaluose, kaip Lietuvių Tauta, Archivum Philologicum.

Savo tyrinėjimuose apėmė nemažai lietuvių k. istorinės kalbotyros klausimų. I lietuvių kalbą išverstas jo veikalas Baltų kalbų garsai ir formos (1956 m.); tas pats veikalas 1962 m. pasirodė ir anglų kalba.

PARYŽIAUS AKTORIAI SU MOLJERO KOMEDIJA

Paryžiaus aktorių "Le Treteau" grupė kovo 19 d. 3 v. p. p. ir 8 v. p. Rosary kolegijoje, Chicagoje, pastatys Moljero komediją "Gydytojas iš prievartos". Ta linksma komedija kolegijoje bus suvaidinta ryšium su Moljero 300 m. mirties sukaktimi. Daugiau pasinformuoti galima telefonu FO 9-6320.

Filmų įvairumai

"Sounder" — šeimos lobis, pagrįstas gerumu ir žmoniškumu

STASE SEMENIENE

"Juodųjų filmas" yra naujoji apraška filmų pramonėje. Pirmasis amerikiečių pastatytas, juodųjų sužeisusias filmas buvo išleistas vos tik prieš penkerius metus. O juodųjų filmų savo didžiulį pasisekimą tepajuto tik dabar. Filmų yra nežmoniškai brangūs, ir daugiausia lėšų jų pastatymui suplaukdavo iš baltųjų investuotojų. Ligi šiol buvo statomi juodųjų filmų, pilni žiaurios brutalumo, nusikaltimų ir narkotikų aukštino, nes tam buvo palanki rinka. Dabar vėl eina trejetas juodųjų filmų, bet šie yra švarūs, kilni idėjų, be jokių kriminalinių iškrypimų garbinimo, tai: "Sounder", "Lady Sings the Blues" ir "Black Girl". Jų nepaprastas pasisekimas įrodė, kad publika yra išalkusi pamatyti ką nors kilnesnio, ne vien padūgnės.

Politikai Washingtone jau dabar entuziastingai giria spalvotąjį filmą "Sounder" savo "Congressional Record". O kritikai teigia, kad tai yra pirmasis juodųjų filmas, visai skirtingas, ir paprastas žodžiais skelbias tiesą tiek juodiems, tiek baltiesiems.

"Sounder" yra daugiau savitas ir charakteringas ir tuo pačiu labiau universalus. Filmai tekstą parašė Lonnie Elder III, vienas pačių gerųjų juodųjų dramaturgų Amerikoje. Režisierius gi yra baltasis — Martin Ritt.

vaikui, o vis dėlto pasižymi gilumu ir subtilumais, kurie domina ir suaugusį. Iš visų Chicagoje rodomų stiprių (ne vien gerų) filmų, kurių čia suskaičiuotume daugiau tuzino, šis būtų pats pirmasis matytinas, kuriuo visa šeima galėtų maloniai pasidžiaugti.

Turinys yra labai paprastas, užgriebia ne tiek daug, ką veikė jai daro, bet rodo, kaip jie pasi-keičia ir dvasiniai išauga. Ne tiek daug filme veiksmo, kiek psichologinio judėjimo. Ir vargiai kuris filmų sukuria tokius charakterius, kurie yra taip pilni ir realūs, o jų santykiai tiek meile pagrįsti. Čia pasakojama apie meilę, praradimą, pyktį ir viltį.

Filmas susuktas Louisianoje, kaime aplinkoje, sunkiais depresijos — apie 1933 m. — laikais. Pasakojama apie vargšą pusininką, juodaodį, jo žmoną ir trejetą vaikų. Tėvas su 13 m. sūnumi David Lee (Kevin Hooks) ir šunimi Sounder eina medžioti meškėnė. Nepasiseka. O šeima alkana. Ir tai dažnas įvykis jų gyvenime. Namuose nei maisto, nei pinigų. Tėvas iš desperacijos pavagia kumpį. Jis nutelsiamas metams sunkių darbų kalėjimo. Žmona su vaikais dirba sunkius lauko darbus.

Berniukas išeina ieškoti darbo stovykloje, kur jo tėvas laikomas jo prie tėvo nepileidžia, bet jis randa juodųjų mokyklą, kurioje juodaodė mokytoja pasakoja jam apie juodųjų pasiekimus Amerikoje. Berniukas nori rėmėti lankyti jos mokyklą, nes namuose jis eina į mėsą — su

Adomas Galdikas

Uraganas

Pažadėtas darbas padarytas

Pagaliau galiu kolegoms mokytojams ir visiems besidomintiems pranešti, kad tautiniam ir visuomeniniam ugdymui bei ugdymuisi skirtas mano darbas jau padarytas: jo mašinraštis išsiųstas JAV LB Svetimo Tarybos pirmininkui p. J. Kavalinui.

Ar tai yra vadovėlis, kaip kad kartais buvo sakoma bei garsinama? Ne visai. Ištinio vadovėliams būdingo dėstymo nėra. Jo vengta sąmoningai, nes toks dėstymas ne visada ir ne visiems rodo patrauklus. Yra nueita kitu keliu: daugiausia remiamasi pasiskyrusių autorių mintimis. Jos pasiskirsios čia cituojamos, taip pat nurodant ir pačius autorius. Tuo būdu kalbu ne aš vienas, bet kalba daugelis. Suprantama, pasirinkti tokie autoriai, kurių mintys pozityviai naudingos tautiniam, valstybiniam ir bendruomeniniam ugdymui bei ugdymuisi. Dėl to ir visam mano darbui duotas toks pavadinimas: "Lietuviai savo tautoje, valstybėje, bendruomenėje".

bačiaisiais, bet sėdi paskutiniame suole, kaip žemesnės, antros vertės mokinys.

Jis grįžta namo, vėliau grįžta ir tėvas. Vaikas nebenori palikti mylimos šeimos, o tėvas realiai jam pataria siekti mokslo. Scena tarp tėvo (Paul Winfield) ir sūnaus yra jaudinanti savo gilumu, o taipgi atvaizdavimu nepaprastų ryšių tarp tėvų ir vaikų. Motinos rolėje Cicely Tyson yra subtili ir kilni. Ji parodo vidutinę jėgą ir gili išmanymą. Jos vaidyba nuostabiai natūrali, veidas parodo kietumą, pyktį bei užvaldžius, bet greitai pasikeičia tyčiu švelnumu savo pamiltos šeimos tarpe.

Paul Winfield dar daugiau išneša ant savo pečių tėvo rolę. Jo Nathan Lee turi mielą kilumą, humorą ir įtūžusį apmaudą, kai jisai yra blogai traktuojamas ir likimo skriaudžiamas. Kevin Hooks, gyvenime aktoriaus Roberto Hooks sūnus, yra puikus David. Jis gabus ir geras, o filmo pabaiga išbaigta, kai tėvas su sūnumi vyriškai širdingai pasisėdė ir tėvas sako, taip tyliai, kad net sudrebina klausytoją: — Sūnau, nepriskai prie šios vietos!

"Sounder" yra svarbus filmas, nes rodo gerą juodųjų šeimą ne kaip pasigailėjimo objektą, bet tiesiog vertą pavydėjimo dėl jų stiprių ir kilnių įsitikinimų.

Pats filmas "Sounder", Paul Winfield (tėvas) ir Cicely Tyson (motina), o taipgi teksto rašytojas Lonnie Elder III yra nominuoti Akademijos premijai.

Filmas labai pamokantis tiek vaikams, tiek tėvams. Chicagoje publika, kuri laikoma kritikų šaltoka, nesulaikė ir entuziastingai karštai plojo, filmui pasibaigus.

Iš pavadinimo matyti, kad darbas susideda iš trijų pagrindinių dalių. I lietuvių tautą žvelgiama pagal keturias tradicines tautų susidarymo sąlygas, pagal gyvenamąjį kraštą — teritoriją, kalbą, bendrąjį gyvenimo būdą ir istorinį likimą. Savo valstybėje lietuvis turi gerai pažinti, nes "homines historiarum ignari semper sunt pueri" (dr. Jonas Basanavičius, šį posakį cituodamas savo Aušrai rašytoje "Priekalboje", lietuviškai jį tada išvertė šitaip: "Žmonės, nusidavimų nepažįstantieji, vis yra vaikai") ir "tautos istoriją yra geriausia tautos mokytoja". Tad valstybės istorijoje ieškota ne tik Lietuvos didvyrių, bet pastebėti ir tie, kurie ją ardė iš vidaus ir nuvedė į pralaimėjimą. Iš didvyrių reikia mokyti, o klaidų — ateičiai vengti. Trečioji darbo dalis skirta lietuvių išėjimui: kur ir kaip ji atsirado, kaip tvarkėsi ir organizavosi, ką pasiekė ir ko neteko. Plačiau ryškinamas bendruomeninis kelias: 1932 įsteigta draugija užsienio lietuviams remti, 1935 įvykęs pirmasis pasaulio lietuvių kongresas, šio kongreso įsteigtoji pasaulio lietuvių sąjunga, Vokietijoje

per II pasaulinį karą atsidūrusių lietuvių tremtinių bendruomenė. Draugiją užsienio lietuviams remti ir pasaulio lietuvių sąjungą tuojau pat likvidavo 1940 Lietuva okupuojama komunistiniais rusais. Lietuvių tremtinių bendruomenę reikėjo perorganizuoti dėl jų įkurdinimo kituose kraštuose. Tada ieškota tokių organizacinių formos, kur tikėtų ir buv. tremtiniams, ir seniesiems lietuvių išėjimams. Gimė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, sudaryta iš atskirų valstybių-kraštų lietuvių bendruomenių. Iš esmės tai yra tas pats tautinis kelias, kuriuo pradėjo eiti organizuotoji senoji išėjimo, tik daugiau priderintas prie naujųjų laikų reikalavimų, kai palengvėjo tarpusavio susijonimas bei susisiekimas. Bendromis jėgomis ir pastangomis yra galimi didesni poelgiai ir darbai — viso pasaulio lietuvių šventės, pasaulio lietuvių jaunimo kongresai ir t. t.

"Lietuviai savo tautoje, valsty-

GELĖS

Vestuvės, banketams, laidotuviams ir kitokios progoms
BEVERLY HILLS GELYNČIA
2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834

MES TEBEMOKAM

6% už 2 Metų
Certifikatus
(Minimum \$5,000)

5 1/4% už 1 METŲ CERTIFIKATUS (Minimum \$1,000)
Open Mon. 9-8; Tues. Thurs. Fri. 9-5; Sat. 9-1; Closed Wed

SAINT ANTHONY SAVINGS

1447 So. 49th Court
Cicero, Ill. 60650
TEL. — 656-6336
Joseph F. Gribauskas,
Executive Secretary

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS
RADIO IR STEREO APARATŲ. PARDAVIMAS IR TAISYMAS
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

ŠVENTOS MIŠIOS LIETUVIŠKAI

Visos nekeičiamos šv. Mišių dalys yra atspausdintos vienoj labai gražiai išleisto knygelėj. Su šia knygele kiekvienas gali labai lengvai sekti naujasias šv. Mišias

Kai kunigas ar lektorius atskaito kintamąsias dalis, Jūs šioj naujoj knygelėj galite sekti visas nekintamąsias šv. Mišių dalis. Tekstas stambiomis raidėmis.

Taip pat rasite rinkinį dažniausiai giedamų šv. Mišių metu giesmių.

Užsisakykit šį naują šv. Mišių vadovą lietuvių kalba. Kaina 50 centų. 10% nuolaida, perkant 50 kopijų; 25% nuolaida, perkant daugiau kaip 50.

Rašykite:

DRAGAS
4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

bėje, bendruomenėje" turi netoli pusantro šimto mašinraščio puslapių. Padalintas į daugelį atskirų skyrelių, kurie sudaryti iš vedamųjų minčių, klausimų ir medžiagos žinioms pagilinti. Darbas visų pirma skiriamas lietuviškų mūsų mokyklų vyresniųjų klasių

mokiniam, kurie juo naudosis savo mokytojų vadovaujami, bet su juo taip pat bus naudinga susipažinti studentams ir visiems kitiems, kuriems svetur rūpi lietuviška mūsų ateitis. Planuojama jį iliustruoti.

Stasys Barzdukas

Nuo 1914 Metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visus mūsų apylinkes. Dėkuiame Jums už mūsų parodytą pasitikeimą. Mes norėtum būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos aptaustos iki \$20,000.00

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

5%
All accounts compounded daily — Passbook Savings paid quarterly.

6%
2 Years Savings Certificates (Minimum \$5,000)

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-5600 REpublic 7-8601

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
— TĖVAS IR SŪNUS —
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345 6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktorai
Trys Moderniškos Koplyčios:
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas YArds 7-1741-2

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNUS
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

REDAGUOJA ST. SEMENIENĖ, 6507 S. TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629, TELEF. 925-5988

VIEŠAS LAIŠKAS OPEROS SOLISTEI JADVYGAI VENCEVIČAITEI - KUTKUVIENEI

Miela Solenizante,

Saučio mėn. 25 d. Jums sukako 75 metai. Tai yra tikrai neeilinis gimtadienis, ir tąja proga noriu Jums kažką pasakyti. Rašau šį laišką viešai, nes jūs, teatro žmonės, didesne savo gyvenimo dalimi priklausote mums — visuomenei. Jums lieka tik slaptingosios sielos geimės, į kurias aš kaip tik drauge su skaitytojais šiandien ir noriu įsibrauti. Noriu pavaikšioti Jūsų įmintomis pėdomis, išgyventi dar kartą su Jumis tai, kas nėra niekada gyvenime užmirštama. Per 75 amžiaus metus Jūs daug keliauta, daug matyta, daug išgyventa, daug mylėta ir daug kentėta. O Jūs, iškirtinai, dar daug dainuota, daug kas dainai paaukota.

Dabar, kai mirus Jūsų vyrui, op. sol. Aleksandrui Kutkui, gyvenate vienu vienu, ach, kiek daug kartu grįžtate praeitin, kur tėvynė, kur namai, teatras, gražioji jaunystė. Štai nuostabią Jūsų gimtinę, Mituvą, Žiogų dvarą, kur pirmą kartą pakeliat akis į mėlyną dangaus platybes ir klausote, kaip paslaptingai šneka parko topoliai. Ežere teškena bangėlės, kuriose plaukia jaunystės juokas ir daina. O žmonių čia gi niekada netrūksta, Jūsų motinos Cinvinskaitės giminė labai plati. Viskas taip miela ir gyva Jūsų prisiminimuose, net tas mažas kumelukas, baksnojęs Jums į petį, ar tas baltas žašinėlis, kuris gegendamas pasveikina visus, kieme susirinkusius. Rodos, gyvenk ir himnus gyvenimo grožiui giedok. Tačiau kyla karas, ir viskas keičiasi.

Ar verta prisiminti revoliuciją, badą, ligas ir kitus nepriteklus Rusijoje? Tėvo mirtis pakeičia Jūsų gyvenimą, gal ir charakterį. Jūs staiga subręstate, visos šeimos gyvenimas krinta ant Jūsų pečių, nors Jūs dar tokia jauna. Bet bręsta meilė muzikai, kuri paveldite iš savo motinos. Pasibaigus karui, štai vėl tėvynėje, nors ir labai sunkios pirmosios dienos. Bet jau 1920 metais, vos įsikūrusios Valstybinės operos pirmajame Traviatos spektaklyje, Jūs jau dainuote, kaip solistė. Ir ten dainuote iki pat karo, kai pertraukom, kai važiuojate Paryžių studijuoti dainavimo. Reiškia, teatrui atiduodate visą gražiausią savo amžių. Štai, imu Liet. Enciklopediją ir skaitau. "Lietuvos operos teatru K. yra atidavusi kūrybingiausius savo gyvenimo metus. Ji yra gyva liudininkė operos teatro jaunatvės ir visokių nepriteklių, ji yra gyva dalyvė tu nuostabių meninių laimėjimų, kurie nepriklausomos Lietuvos operos teatrą per trumpą laiką iškelė į pirmųjų operos teatrų tarpą Europoje...". K. yra gražiausių meninių laimėjimų pasiekusi operos solistė. Jos mezzo-soprano tembras yra malonus, šiltas, akomisinis, balso skalė plati, balsas išlygintas, grynai ir laisvai skambas nuo apačių iki viršūnių. Jos dainavimas, jos muzikinė kultūra buvo neatsiejama nuo jos vaidybos. (Liet. Encikl., XIII t., 444

ps.). Teatre ji dainuoja ir piešė maitinimą ir mažesnes roles ir vienas su didžiausia meile. Ji krauna vis naujas roles, kaip gražiausiai pražydusios rožės. J. puošė, pvz. Amneris (Aida), Azučena (Trubadūrai), Dalila (Samsonas ir Dalila), Marta (Pakalnė) Šarlota (Werteris) ir daug, daug kitų, viso apie 50 vaidmenų. Toks didelis repertuaras, jo paruošimas ir išpildymas reikalauja nepaprastai daug įtemptų darbo valandų.

Bet apie poilsį net negalvojate, nes rūpi namuose sunkiai serganti motina, kurią visą laiką globojate, su ja gyvendama, rodydama jai neįsivaizduojamą meilę ir pagarbą. Jai ir atiduodate visas savo poilsio valandas, niekad nesiskusdama, kad sunku, kad pavargus.

Tremtin keliaujate jau ne viena, drauge yra Jūsų vyras, op. sol. Aleksandras Kutkus. Jis gi, visada pilnas humoro, giedros nuotaikos, šviesiausių vilčių pilnas. Drauge su juo ir kuklios gyvenimo sąlygos Vokietijoje ir labai sunkus fizinis darbas fabrike čia, Amerikoje, lengviau pakeliama. Deja, ateina dar sunkesnės bandymo dienos — suserga labai sunkiai A. Kutkus. Jo labai ilgai liga reikalauja nepaprastos kantrybės ir ištvėrmės.

Kaip šiandien dar matau Jūs bene 8-ias savaites kas anksčiau rytą vis skubantią ligoninės link... Palaikydami ją — žiauri tikrovė. Viena, be atamos, be draugo. Kas toliau? Kas laukia plačiame ateities kelyje, kuris eina vis tolyn, tolyn nuo Mituvos. O juo eiti reikia ir, anot V. Mykoliaičio-Putinio, grįžti niekam nevalia. O žingsnis kartais jau toks sunkus. Poilsui sustojate prie vyro kapo, paglostot jo kapo žalią žolę, pasiguožiat jam, paliekat gėles žiedelį, gal ir paslėptą ašarą...

Baigdama šį laišką Jūsų gimtadienio proga, noriu pridėti, kad Jūs ne viena. Žinokite tai. Jūs lydi ir laimina Apvaizda. O ir mes, Jūsų draugai, čia pat netoli, tuo pačiu tremties keliu plaučiuoju keliaujame, linkėdami, kad dar ilgai keliuonėje šviestų saulė ir žvaigždės žibėtų.

Jadvyga Kutkuvienė-Vencevičaitė

L. Baltrušaitienė

PRIVACIOS MOKYKLOS MALI VALSTYBĖJE

Mali valstybėje, Afrikoje, vyriausybė pasirašė susitarimą su katalikų vyskupais, kad katalikų mokyklose 70 proc. algų mokytojams bus mokama iš valstybės iždo. Tame 5 mil. gyventojų krašte katalikų tėra apie 20,000. Jie turi 74 mokyklas su 12,246 auklėtiniais.

Metines apyskaitas davė pirm. A. Likanderienė, vicepirmininkė Bielskienė, ižd. A. Vintartienė ir kitos. Išrinkta nauja valdyba: V. Jurkūnienė, V. Lapienė, A. Slonskienė, A. Vintartienė ir H. Žitkienė. Po susirinkimo paskaitą apie narkotikus gyvai ir įdomiai skaitė dr. J. Adomavičius. Narsis parodė didelį susidomėjimą ir pravedė karštas diskusijas. Prie kavutės svarstė įvairius ateities planus, pageidavimus ir sugestijas naujai valdybai, kuri pareigomis pasiskirstys šiomis dienomis.

ORGANIZMO LAŠTELĖS, AUGINAMOS LABORATORIJOJE

Mokslininkai jau nuo seniau moko laboratorijose išlaikyti gyvas ir auginti žmogaus kūno ląsteles. Bet jos išaugdavo iki tam tikro tankumo ir sustodavo daugėti. Dabar rastas būdas gyvųjų ląstelių auginti tokiame tankume, koks yra natūraliame kūne. Anksčiau laboratorijose tokio tankumo jos nepasiekdavo. Dabar laimėjimas pasiektas sudarant dirbtinį maitinimo cirkuliavimą, kaip tai būna organizme kraujo indais.

J. Narūnė apie G. Petkevičiūtę-Bitę

J. Narūnė — uoli plunksnos darbininkė. Jau yra išėjusių 13 jos knygų ir dar paruošta spaudai pora atsiminimų knygų, eilėraščių rinkinys ir aštuonetas eiluotų pasakėlių vaikams.

Pati naujausioji jos knyga: "Trys ir viena" (Chicago lietuvių literatūros draugijos leidinys. 1972 m., 171 psl.). Tai atsiminimai apie kūrybinguosius tris lietuvių vyrus ir vieną moterį, su kuriais autorę suvedė studijų dienos, apie kuriuos ji daug girdėjusi iš savo vyro ir ta medžiaga papildžiusi dar iš kitų šaltinių.

Šiame veikle vaizdžiai aptariami Balys Sruoga, Jurgis Savickis ir Juozas Balčiūnas. Pirmoji gi vieta paskirta Gabrielei Petkevičiūtei-Bitei (jos pavardė nuo gimnazijos laikų daugelis buvome įpratę tarti netaisyklingai — Petkevičaitė, betgi jos tėvas buvo Petkevičius).

Gabrielė buvo tauri, ryžtinga patriotė, susirūpinusi Lietuvos žmonių gerove. Sulinkusi dėl sturbakaulio ligos, bet tas stambus sveikatos trūkumas jos nepalaužė, priešingai — padarė jautresnę visokių gyvenimo sunkumų prispaustiesiems, kuriuos ji sėkmingai ir stiprinti savo aplinkoje ir visoje Lietuvoje.

Kaip iš šios atsiminimų knygos matyti, jau jos tėvas gydytojas, parodydamas tiek jautrumo neturtingiesiems, įkvėpė ją taurių humaniskumą. Šioje knygoje randame aptarimą jos pirmosios meilės su B. Karpiumi, jos kūrybinių užmojų, jos bendravimo su Zemaite, su kuria išvien rašė kai kurias knygas (pasirašydamos Dvi Moterį). Narūnės knygoje randame žinių apie Petkevičiūtės pasitarimus su P. Višinskiiu, J. Jablonskiu, apie jos darbus tėvo dvarė Puzniškyje ir Vilniuje, kur ji talkino "Vilniaus žinių" redakcijoje. Skaitant knygą, kaip ekrane prabėga pro akis Petkevičiūtės gyvenimas iki jos mirties, su lauku 82 m. Sis leidinys bus naudingas mūsų kultūros istorijai.

J. Daugailis

— 0 —

IŠ MOTERŲ PASAULIO

* ALIAS (Am. Liet. inž. ir arch. s-gos) Moterų pagalbinių vienetų susirinkimas įvyko Jaunimo centre. Pirmininkavo St. Semenienė, sekretoriavo H. Žitkienė. Minutės susikaupimu ir pirmininkavusios trumpa kalba buvo pagerbta lygiai prieš pusmetį mirusi narė Albina Kriškūnienė.

Metines apyskaitas davė pirm. A. Likanderienė, vicepirmininkė Bielskienė, ižd. A. Vintartienė ir kitos.

Išrinkta nauja valdyba: V. Jurkūnienė, V. Lapienė, A. Slonskienė, A. Vintartienė ir H. Žitkienė.

Po susirinkimo paskaitą apie narkotikus gyvai ir įdomiai skaitė dr. J. Adomavičius. Narsis parodė didelį susidomėjimą ir pravedė karštas diskusijas. Prie kavutės svarstė įvairius ateities planus, pageidavimus ir sugestijas naujai valdybai, kuri pareigomis pasiskirstys šiomis dienomis.

ORGANIZMO LAŠTELĖS, AUGINAMOS LABORATORIJOJE

Mokslininkai jau nuo seniau moko laboratorijose išlaikyti gyvas ir auginti žmogaus kūno ląsteles. Bet jos išaugdavo iki tam tikro tankumo ir sustodavo daugėti. Dabar rastas būdas gyvųjų ląstelių auginti tokiame tankume, koks yra natūraliame kūne. Anksčiau laboratorijose tokio tankumo jos nepasiekdavo. Dabar laimėjimas pasiektas sudarant dirbtinį maitinimo cirkuliavimą, kaip tai būna organizme kraujo indais.

Iš Lietuvos moterų federacijos Chicago klubo. Lietuvių Tautinių namų surengtos kultūrinės popietės su dr. V. Sruogiene 1973 m. vasario mėn. 4 d. Liet. Taut. namuose. Iš kairės į dešinę sėdi: LMF vald. pirm. K. Leonaitienė, dr. V. Sruogienė, buvusi ilgametė vald. pirm. M. Krauchunienė, stovi E. Songienė, E. Diminskienė, J. Kerelienė, A. Velbasienė, M. Macevicienė, E. Sidzikauskienė ir A. Gudaitienė.

Nuotr. Zigmo Degučio

DAINUOJANTI PRAURIMĖ

Mūsų kultūrinį parengimą dainuojančio, smuikuojančio ir lankytojams Chicagoje Praurimėms vardas primena visados grožio, žaus dainavimo išgyvenimą, ypač pastaraisiais metais. Tačiau Praurimė dainuoja nuo kūdikystės dienų — tolimesnį Tauragę — kur jos tėvas Krasauskas dainavo Strolios chore, o motina su trimis dukromis, įskaitant Praurimę, sadarė net kvartetą! Išskirtinai, Praurimė nuo trejų metų amžiaus jau buvo vaikų darželio "soliste".

Iškrauta karo audrą iš Lietuvos, dainininkė šeima ir Vokietijos stovyklų prieglobsty nesikyrė su daina. Ypač Praurimė, kaip natūra us dainos talentas, lankydama gimnaziją Rotenburge, dažnai dainuodavo ir vaidindavo stovyklų parengimuose. Šeimai emigravus į Chicago, Praurimė greta bendro lavinimosi aukštesnės mokyklose, siekdama profesinio balso lavinimo, perėjo net kelis dainavimo mokytojų, ilgiau ar trumpiau apsidomama jų studijose. Tuo laiku ji pradėjo plačiau reikštis mūsų ir amerikiečių parengimų scenose. Pvz., tada ji laimėjo pirmą vietą Morris B. Sachs amerikiečių televizijos varžybose už solo dainavimą. Ilgesnį laiką ji buvo muziko K. Steponavičiaus "Pirmyn" choro gausių pastatymų lyrinio rolių solistė, pvz. Laumės — Pažas, Čigonų barone — Arseno, Parduotos nuotakos — Maženka, Šiksnosparnio — Adelė ir kt. Mūsų spaudos kritikų jos pasirodymai buvo vertinami, kaip "išskirtinai malonaus tembro lyrinis sopranas, teikiantis daug vilčių..." (J. Kreivėnas). Didesniuose koncertuose ji žavedavo publiką operų ištraukomis ir dažniausiai lietuviškomis dainomis.

Su dainuojančiu, smuikuojančiu gyvenimo draugu Istekejusi už dr. Leonido Rago, Praurimė ir Leonidas neretai pasikviečia į savo erdvius ir puikius namus mūsų muzikos, Muzikų, poetų, kultūrininkų suėjimai. Išitvirtinę puikiai materialiniai Bloomingdale (Chicago) priemiestyje, Praurimė ir Leonidas neretai pasikviečia į savo erdvius ir puikius namus mūsų muzikos, Muzikų, poetų, kultūrininkų suėjimai.

Isitvirtinę puikiai materialiniai Bloomingdale (Chicago) priemiestyje, Praurimė ir Leonidas neretai pasikviečia į savo erdvius ir puikius namus mūsų muzikos, Muzikų, poetų, kultūrininkų suėjimai.

Ses. M. Ignė Marijošaitė, bendrabučio vedėja su ses. Onute Mikailaitė, "Eglutės" redaktore, lavyksta studijom.

poetus ar kitokius kultūrininkus, kurie turi progos pademonstruoti savo meną jų skoningai įrengtame salone, o paskui padiskutuoti svarbius klausimus prie gausaus vaišių stalo. Ragai augina sūnų Paulių ir dukrą Laurą. Abu vaikučiai auginami susipratusiai lietuvių — lanko Melrose Park lituanistinę mokyklą, šoka tautinius šokus ir lavinasi fortepijono muzikoj. Doktoras Leonidas turi didelę klientūrą, ir tik darbščiosios Praurimės dėka jam lieka laiko lydyti žmoną žavingos dainos ir muzikos keliais. Įvairiais jų gyvenimo iškarpytais — Praurimė turėdavo daug progų dainuoti amerikiečiams, būdavo daug gražių atsiliepimų apie jos dainavimą jų lokalinei spaudai — tačiau iš kuklių Ragų namų tos žinios mūsų spaudos nepasiekdavo.

Pastaruoju laiku Praurimė rengiasi Motekaitienės studijose su J. Savrimu ir V. Radžiu labai rimtam ir dideliu C. Debussy "Sinaus palaidūno" Motinos Lia vaidmeniui. Jame yra dainos žvaigždžių pamėgtoji arija, supinta iš gilių motinos pergyvenimų, paklydus ir išėjus sūnui iš namų. Taip pat jausmingi duetai su sugrįžusiu sūnum ir visos šeimos didingos trio Dievo garbei už sūnaus grąžinimą namo. Praurimė Lios vaidmenyje turi progos atskleisti savo balsą visam pasiektam pajėgumui ir groži, kaip ir kiti du jos partneriai. Šį įscenizuotą veikalą parodys publikai tėvų jėgų "Laiskai lietuviams" metiniam premijų įteikimo parengime kovo 17 d. Jaunimo centre. Sekanti mėnesį Praurimė, pakviesta maestro A. Kučiūno, dainuos Chicago lietuvių operos statomoj "Carmen" Fraskitos vaidmenį visuos spektakliuos. Sėkmės Praurime! L. S.

Kaip panaikinti rašalo dėmes

Rašalo dėmės, ypač vadinamo "ball-point" plunksnakočio, neįmanoma lengvai panaikinti. Skalbiama drabužių rašalo dėmės reikia apipurkšti pūku purkštuvu, o tada plauti. Jei dėmė "užsispyrusi", dar sykį pakartoti.

Ar moterys miegalės?

Studijos rodo, kad, vidutiniai imant, vyriškas miega 25 minutes mažiau kas naktį, negu moteris.

PENKTAS "HAMLETO" VERTIMAS LIETUVIŲ KALBON

Lietuvoje atrastas penktas, niekur neskelbtas ir scenai nepanaudotas, Šekspyro "Hamleto" vertimas į lietuvių kalbą. Vertimo autorius-pedagogas, kalbininkas ir literatas Stasys Naginskas (1891—1955). Rankraštis saugomas Pedagoginiame muziejuje Kaune. (ELTA)